

Allison Pearsonová

Nezapomen!

Letenky

Vyzvednout
děti!

Koupit
dárky

Manžel!

Vyřídít
e-maily

Nechápu, jak to
dokáže

Nechápu, jak to dokáže

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Allison Pearsonová

Nechápu, jak to dokáže – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA a.s.

**Allison
Pearsonová**

**Nechápu, jak to
dokáže**

V knize jsou použity výňatky z knih:

Martin Waddell: *Owl Babies (Sůvátka)*,

Little Miss Busy (Malá slečna pilná);

a textů písní:

I am Woman, Where or When, Night and Day,

Someone to Watch Over Me.

I don't know how she does it

Copyright © © 2002 by Allison Pearson

Translation © Petra Diestlerová, 2019

Cover Photo © xmee / Shutterstock.com

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. r. o., 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7597-332-0

ISBN e-knihy 978-80-7597-344-3 (1. zveřejnění, 2019)

PRO EVIE S LÁSKOU

Kola autobusu se otáčejí a otáčejí

dál a dál

Kola autobusu se otáčejí a otáčejí

celý den.

Děti v autobuse nařikají a nařikají

ááá ááá ááá ááá ááá

Děti v autobuse nařikají a nařikají

celý den.

Matky v autobuse konejší a konejší

pst pst pst pst pst

Matky v autobuse konejší a konejší

celý den.

TRADICIONÁL

PRVNÍ část

1

Domov

01:37 Jak jsem se sem dostala? Mohl by mi to laskavě někdo vysvětlit? Ne do téhle kuchyně, myslím do tohohle života. Je noc před školním vánočním koncertem a já tady roztloukám vánoční bochánky. Ne, to není úplně přesné. *Poškozují* vánoční bochánky, což je daleko náročnější a jemnější proces.

Zahodím luxusní krabici z obchodního domu Sainsbury, vylovím bochánky ze staniolových kalíšků, položím je na kuchyňský vál a udeřím do jejich nevinných moučnatých obličejů válečkem. Není to tak snadné, jak by se snad zdálo, věřte mi. Když do nich uhodíte příliš silně, rozpliznou se, jako když tlustá dáma dělá pukrle – těstovité sukně se po stranách vyboulí a začne jimi prosakovat ovoce. Ale když vedete úder pevnou rukou – představte si asi takový tlak, jako byste chtěli rozmáčknout malého broučka –, vyvoláte mírný drobivý sesuv a pečivo získá příjemný vzhled ne zcela dokonalého domácího výrobku. A právě o takový výsledek mi jde. Domácí pečivo. Domov je tam, kde je srdce. Domov je tam, kde je dobrá matka, která peče pro své děti sladkosti.

A to všechno jen kvůli dopisu, který Emily přinesla ze školy před deseti dny a nyní je připevněný na ledniče magnetickým zvířátkem. Obsahuje žádost, aby „rodiče laskavě dobrovolně přispěli vhodným slavnostním

občerstvením“ na vánoční besídku, která se jako obvykle koná po koncertě. Vzkaz je napsaný malinově červeným tiskacím písmem a dole, hned vedle podpisu učitelky Empsonové, stojí sněhulák s plachým úsměvem a školní čapkou na hlavě. Ale nedejte se zmást křečovitou neformálností ani kamarádky shluky vykřičníků!!! Kdepak. Dopisy ze školy jsou šifrované a ten kód je v textu zamaskovaný tak rafinovaně, že ho dokážou rozluštit jen příslušníci vojenské kontrarozvědky či provinilé ženy v pokročilé fázi spánkové deprivace.

Vezměte si například slovo rodiče. Když píšou „rodiče“, ve skutečnosti mají na mysli, i dneska, matky. (Přečetl si snad někdy nějaký otec, který žije ve společné domácnosti se svou manželkou, nějaký vzkaz ze školy? Technicky to není zcela vyloučené, aspoň myslím, ovšem v tom případě muselo jít o pozvánku na akci, která se konala nejméně před deseti dny.) A „dobrovolně“? Dobrovolně v jazyce učitelek znamená „pod trestem smrti a/nebo ztráty veškeré naděje, že se vaše dítě později dostane na školu, jakou byste si pro ně přáli“. Pokud jde o „vhodné slavnostní občerstvení“, rozhodně to není něco, co nějaká líná podvodnice koupila v supermarketu.

Jak to vím? Protože si pořád vzpomínám na pohled, který si moje vlastní matka vyměnila s jistou paní Friedou Daviesovou v roce 1974, když jeden malý chlapec v seprané zelené bundě přistoupil k oltáři při dožínkové slavnosti se dvěma plechovkami kandovaných broskví v krabici od bot. Ten pohled byl nezapomenutelný. Říkal: Jaká nemožná cučta přispěla k oslavě boží štědrosti tím, že zaskočila do krámu na rohu, když náš dobrý Pán jasně požaduje směs ovoce v košíku, zakrytou ozdobným celofánem? Nebo vánočku. Vánočka Friedy Daviesové, pod jejíž vahou se Friedina dvojčata málem hroutila, když ji slavnostně nesla kostelní lodí, byla zapletená stejně pevně jako copy říční vily Lorelei.

„Podívej, Katharine,“ vysvětlovala mi paní Daviesová později nad talířem cukroví, v typické grimase nesouhlasně nakrčila nos a hlasitě vtáhla vzduch do nozder, „jsou matky, které se snaží, jako tvoje máma nebo já. A pak existují osoby, které“ – prodloužené odfrknutí – „se nesnaží.“

Samozeřejmě jsem věděla, o koho jde. O *ženy, které si to usnadňují*. Dokonce už v roce 1974 se začaly objevovat první nepotvrzené zvěsti o matkách, které chodí do práce. O ženách, které nosí kalhotové kostýmy, a dokonce údajně dovolují dětem dívat se na televizi, když je venku ještě světlo. Podezření ze zanedbávání vlastních potomků ulpívalo na těch stvořeních stejně vytrvale jako prach na jejich záclonách.

Takže asi chápete, že ještě dřív, než jsem dospěla natolik, abych vůbec pochopila, co znamená být ženou, jsem už věděla, že se ženy dělí do dvou kategorií: Existují skutečné matky, obětavé pekařky jablečných závinů a bdělé strážkyně neposkvrněné čistoty koupelen, a pak jsou tu ty druhé. A v pětaticeti letech už naprosto přesně vím, ke kterému typu patřím, a nejspíš proto tady uprostřed noci 13. prosince tluču válečkem do vánočních bochánků, dokud nezačnou vypadat jako něco, co s láskou upekla matka. Kdysi ženy mívaly čas péct vánoční bochánky a musely předstírat orgasmy. Dneska už ty orgasmy zvládneme, ale musíme padělat vánoční bochánky. A tomu se říká pokrok.

„Krucinál. Kam Paula schovala cedník?“

„Kate, co tady proboha vyvádíš? Jsou dvě hodiny ráno.“

Ve dveřích kuchyně stojí Richard a mhouří oči proti světlu. Rich ve svém drahém elegantním pyžamu, praném a nemilosrdně ždímaném tak často, že je nyní měkké a vytahané jako kojenecké dupačky. Rich se svými lány anglické slušnosti a trpělivosti, která se začíná ztenčovat. Moje americká kolegyně Candy mu přezdívá Pomalý Richard, neboť projekty v jeho firmě specializované na etickou architekturu postupují tak zvolna, že se nedá poznat, zda se ještě vůbec hýbají. Když vynáší odpadky, zabere mu to půlhodinu, a navíc mi věčně opakuje, abych zpomalila.

„Zpomal, Katie, připomínáš mi tu pouťovou atrakci. Jak se to jmenuje? Ten kolotoč, kde jsou ječící lidi přilepení ke stěnám, dokud se ta zatracená věc nepřestane točit?“

„Centrifuga.“

„To vím. Ale jak se říká té atrakci?“

„Nemám tušení. Údolí smrti?“

„Přesně.“

Chápu, co má na mysli. Ještě nejsem tak úplně mimo, abych nechápala, že život by se asi neměl skládat jen z pokusů o padělání cukrářských výrobků uprostřed noci. A z únavy. Únavy hlubokomořského potápěče, únavy připomínající pouť na dno vyčerpání; po pravdě řečeno, od chvíle, co se narodila Emily, jsem se zpod hladiny téhle únavy nikdy úplně nevynořila. Pět let chodím po světě v olověném skafandru nevyspání. Ale copak mám jinou možnost? Přijít odpoledne do školy s drzým čelem a položit na stůl se slavnostním občerstvením krabici nejlepších delikates ze Sainsbury? Pak by si Emily mohla k *mámě, která nikdy není doma*, a *mámě, která pořád křičí*, přidat ještě *mámu, která se nesnaží*. A až za dvacet let mou dceru zatknou v Buckinghamském paláci při pokusu o únos anglického krále, vystoupí ve zprávách odborník na psychologii zločinců a prohlásí: „Přátelé se domnívají, že všechny psychické problémy Emily Shattockové začaly při školní vánoční besídce, kdy ji její matka, jež se v jejím životě vyskytovala pouze okrajově, zahanbila před spolužáky.“

„Kate? Vnímáš mě?“

„Potřebuju cedník, Richarde.“

„Na co?“

„Abych mohla ty bochánky posypat vanilkovým cukrem.“

„Proč?“

„Protože takhle mají moc dokonalou barvu a každý ve škole okamžitě pozná, že jsem je nepekla sama, takže proto.“

Richard pomalíčku zamrká, jako Stan Laurel, když mu zvolna dochází, že se v grotesce schyluje k další pěkné polízanici. „Neptám se, proč potřebuješ cukr. Proč *vaříš*, Katie, copak ses zbláznila? Teprve před třemi hodinami ses vrátila z Ameriky. Nikdo od tebe neočekává, že připravíš něco na vánoční besídku.“

„Já to od sebe očekávám.“ Hněv v mém hlase zaskočí i mě samotnou a všimnu si, jak sebou Richard trhne. „Takže kam Paula zašantročila ten zatracený cedník?“

Rich najednou vypadá starší. Vráska od mračení mezi obočím, která kdysi připomínala pobavený vykřičník, se mu prohloubila a rozšířila se v bránu s pěti mřížemi a já si toho ani nevšimla. Můj milý, duchaplný Richard, který se na mě kdysi díval jako Dennis Quaid na Ellen Barkinovou ve filmu *Policie z New Orleans*, mě teď, po třinácti letech rovnoprávného partnerství plného vzájemné úcty a podpory, sleduje pohledem, jakým bígl závislý na nikotinu hledí na šéfa lékařského výzkumu: plně chápe, že takové experimenty jsou zřejmě nutné v zájmu lidského pokroku, ale stejně tiše prosí, aby ho pustili ven.

„Nekřič,“ povzdechne si, „probudíš je.“ Jednou paží v proužkovaném rukávu ukáže nahoru, kde spí naše děti. „A Paula ho rozhodně nezašantročila. Musíš ji přestat ze všeho obviňovat, Kate. Cedník je tam, kde má být, v zásuvce vedle mikrovlnky.“

„Ne, má přece být tady, v téhle skřínce.“

„Od roku 1997 je v zásuvce vedle mikrovlnky. Zlato, prosím, pojd' si lehnout. Za pět hodin musíš vstávat.“

Dívám se, jak se Richard vrací nahoru, a toužím vydat se za ním, ale nemůžu nechat kuchyň v tomhle stavu. Prostě nemůžu. Místnost nese stopy zuřivého boje; všude po zemi se válí kousky lega jako šrapnelů a párek zmračených barbín – jedna beznohá, druhá bezhlavá – pořádá podivný piknik na kostkované cestovní dece, která je stále ještě špinavá od trávy po své poslední výpravě do světa, k níž došlo někdy v srpnu. Na podlaze vedle přihrádky na zeleninu je hromádka rozinek a já vím určitě, že tam byly už to ráno, kdy jsem odjížděla na letiště. Některé věci se ovšem v mé nepřítomnosti změnilo: do velké skleněné mísy na borovicovém stole, který stojí u dveří do zahrady, někdo přidal půl tuctu jablek, ale nenapadlo ho vyhodit staré ovoce pod nimi a z hrušek na dně začala prosakovat lepkavá jantarová hmota. Jednu po druhé je házím do odpadkového koše a vždycky se trochu

otřesu, když se dotknu shnilé dužiny. Mísu vypláchnu a osuším a pak pečlivě oťru veškeré pozůstatky té nechutné břečky ze všech jablek, než je vrátím zpátky. Celá operace zabere asi tak sedm minut. Poté začnu z nerezové kuchyňské desky otírat poprašek vanilkového cukru, ale v tu chvíli ucítím odporný pach. Přičichnu si k hadříku na nádobí. Sliz plný bakterií. Stoupá z něj nasládlý odér hniječích květin ve váze, z něhož se mi zvedá žaludek. Jak přesně musí hadr na nádobí smrdět, aby někoho jiného v tomhle domě napadlo, že by se měl vyhodit?

Nacpu ho do přetékajícího koše na odpadky a chci zpod dřezu vytáhnout nový. Žádný tam není. Samozřejmě že tam žádný není, Kate. Nebylas tu, abys nějaký nový koupila. Vytáhnou starý hadr na nádobí z koše a namočím ho do horké vody s kapkou sava. Teď už jen musím připravit na ráno Emilyna křídla a svatozář.

Právě jsem zhasla světlo a chystám se zamířit po schodech nahoru, když mě napadne zlověstná myšlenka. Jestli Paula zahlédne v odpadcích ty krabice ze Sainsbury, rychle rozšíří mezi ostatními chůvami zprávu o mém *velkém podvodu s vánočními bochánky*. Sakra. Vytáhnou krabice z koše, zabalím je do včerejších novin, a když ten balíček vynáším ze dveří, držím ho v natažené ruce daleko před sebou. Venku se rohlédnu na obě strany, jestli mě někdo nesleduje, a nenápadně to celé zastrčím do velkého černého pytle před domem. Jakmile jsem se zbavila důkazů své viny, můžu konečně odejít za manželem do postele.

Za oknem nad schody v prosincové mlze odpočívá ve svém houpacím křesle nad Londýnem srpek měsíce. Dokonce i měsíc si může dát jednou za měsíc nohy nahoru. Muž na Měsíci, samozřejmě. Kdyby to byla Žena na Měsíci, nikdy by se neposadila. Nebo ano?

Při čištění zubů si dávám načas. U každé stoličky počítám do dvaceti. Jestli zůstanu v koupelně dost dlouho, Richard usne a nebude se pokoušet o sex. Když nebude žádný sex, můžu ráno vynechat koupel. Když vynechám koupel, budu mít čas začít s předstihem prohlížet e-maily, které se za dobu mé

nepřítomnosti nahromadily, nebo dokonce koupit cestou do práce pár dárků. Do Vánoc už zbývá jen deset nákupních dní a já zatím vlastním přesně devět dárků, takže jich musím pořídit ještě dvanáct plus různé drobnosti do punčoch, které si děti připraví pro Santa Clause. A pořád jsem neobdržela zásilku z KwikToy, údajně bleskurychlé internetové dárkové služby.

„Kate, nepůjdeš si už lehnout?“ zavolá Richard z ložnice. Jeho hlas zní trochu mumlavě, zmáhá ho ospalost. Výborně.

„Chtěl bych s tebou o něčem mluvit. Kate?“

„Za minutku,“ odpovím. „Jen se zaskočím podívat nahoru na děti.“

Vystoupám po dalším schodišti o patro výš. Koberec na schodech je tak prošlapaný, že okraj každého schodu vypadá jako mrtvá tráva, kterou najdete pod slavnostním stanem pět dní po svatební hostině. Někdo se tu jednou přerazí. Nad schodištěm zase popadnu dech a v duchu proklínám tyhle vysoké úzké londýnské domy. Když tiše postávám přede dveřmi dětských ložnic, slyším jejich rozdílné spánkové rytmy – jeho prasátkovské pochrochtávání, její princeznovské vzdechy.

Kdykoli nemůžu spát, a věřte mi, snila bych o spánku, kdybych neměla hlavu plnou spousty jiných námětů na sny, vplížím se do Benova pokoje, usednu do modrého křesla a jenom se na něj dívám. Můj chlapeček vypadá, jako by se po hlavě vrhl do bezvědomí – jako malinkatý mužiček, který se pokouší naskočit do zrychlujícího autobusu. Dneska je natažený po celé délce dětské postýlky, leží na břiše s rukama nad hlavou, drobné prstíky sevřené kolem nějaké neviditelné tyče. Vedle jeho tvářičky se choulí ten odporný plyšový klokan Rú, kterého zbožňuje; má polici plnou nejkrásnějších plyšových zvířátek, jaké jen může úzkostný rodič pořídit, a co se rozhodne milovat? Šilhavého vačnatce z koše se zlevněným zbožím u pokladny v samoobsluze. Ben nám ještě nedokáže říct, že je unavený, takže místo toho říká jenom Rú. A bez Rúa nemůže usnout, protože Rú pro něj znamená spánek.

Vidím svého syna poprvé za čtyři dny. Čtyři dny, tři noci. Nejdřív ta cesta do Stockholmu, abych se osobně seznámila s jedním novým klientem, kterého nemáme ještě příliš jistého, a pak mi z kanceláře zavolal Rod Task, aby mi

oznámil, že se mám sebrat a letět rovnou do New Yorku, protože mě potřebuje jeden starý klient, kterého mám ujistit, že nový klient nebude klást přemrštěné nároky na můj čas.

Benjamin mi moje odjezdy nikdy nemá za zlé. Je ještě maličký. Vždycky mě vítá s bezbřehým nadšením jako fanoušek, který zuřivě mává na celebrity při hollywoodské premiéře. Jeho sestra je ovšem jiný případ. Emily je už pět let a svou žárlivost dokáže dát mazaně najevo. Maminčin návrat vždycky znamená zahájení série rafinovaných odmítnutí a trestů.

„Tuhle pohádku mi čte vždycky Paula.“

„Ale já chci, aby mě koupal táta.“

Královna Matka vítala Wallis Simpsonovou s větší vřelostí, než Emily vítá po návratu ze služební cesty mne. Ale snáším to. Srdce se mi přitom kroutí bolestí, ale vždycky to nějak přeťpím. Možná si myslím, že si to zasloužím.

Nechám Bena pochrupávat a potichu otevřu dveře druhé ložnice. Moje dcera, zalitá pastelovým světlem z noční lampičky ve tvaru Popelky, tam leží nahá jako prst, protože tak spí nejraději. (Oblečení, pokud nepočítáte svatební nebo princeznovské šaty, je pro ni neustálým zdrojem podráždění.) Když ji opatrně přikrývám, škusne nesouhlasně nohama jako pokusná žába. Už když byla Emily miminko, nesnášela nic, co by ji omezovalo v pohybu. Koupila jsem jí takový ten spací pytel na zip, ale ona se v něm vztekle zmítala a nadouvala tvářičky jako bůh větru na okraji starých map, dokud jsem nepřiznala porážku a nedala ten vak pryč. Dokonce i ve spánku, kdy obličej mé holčičky připomíná něžně ochmýřenou meruňku, má energicky vystrčenou bradu. Na jejím posledním vysvědčení byla poznámka: „Emily je velmi soutěživá dívenka a bude se muset naučit lépe snášet prohry.“

„Nepřipomíná ti to někoho, Kate?“ prohodil tehdy Richard a tiše přitom zaskučel jako štěně, kterému někdo šlápl na ocas – poslední dobou to dělá docela často.

Během uplynulého roku jsem se své dceři několikrát pokoušela vysvětlit – měla jsem pocit, že už je dost stará, aby tomu porozuměla –, proč musí maminka chodit do práce. Protože maminka i tatínek musejí vydělávat

peníze, aby zaplatili za dům a za všechny věci, které má ráda, jako jsou hodiny baletu a dovolené. Protože maminka má práci, kterou dělá dobře, a je opravdu důležité, aby ženy pracovaly stejně jako muži. Tahle tiráda má vždycky dramatické vyvrcholení – trubky, chorály, slzíci sesterstvo osvobozených žen mávajících prapory – a já Emily ujišťuju, že to všechno pochopí, až bude velká holka a sama bude chtít dělat zajímavé věci.

Naneštěstí, obhajoba rovnoprávnosti pohlaví, kterou liberální západní společnost již dávno uznala, nemá ve fundamentalistickém režimu pětiletých sebemenší šanci. Není Boha kromě maminky a tatínek je její prorok.

Každé ráno, když se připravuju k odchodu, mi Emily klade pořád dokola tu samou otázku, donekonečna, až mám chuť ji praštit, a pak celou cestu do práce potlačuju slzy lítosti nad tím, že jsem měla chuť ji praštit.

„Uložíš mě dneska do postýlky ty? Uloží mě dneska do postýlky máma? Tak uložíš? Kdo mě dneska večer uloží do postýlky? Ty, mamí, ty?“

Víte, kolik existuje způsobů, jak říct ne, aniž byste doopravdy použili slovo ne? Já ano.

Nezapomeň!

Andělská křídla. Zjistit cenu nového koberce na schodiště. Vyndat z mrazáku lasagne na sobotní oběd. Koupit papírové utěrky, speciální čistič na nerezové plochy, dárek a blahopřání k Harryho narozeninám. Kolik je Harrymu? Pět? Šest? Nutné založit si dobře zásobenou zásuvku na příležitostné dárky jako správná matka. Koupit vánoční stromek a vkusné žárovičky doporučené v nedělním Telegraphu (prodávají se v Selfridges, nebo v Habitatu? Nevzpomínám si. Ztraceně). Vánoční úplatek/dárek pro chůvu (Jízdenka na Eurostar? Peníze? Něco značkového na sebe?). Emily chce panenku Baby Baby (jen přes mou mrtvolu). Dárek pro Richarda (Ochutnávka vín? Fotbalový zápas Arsenalu? Pyžamo?), kniha pro jeho rodiče – Ztracené zahrady něčeho? Požádat Richarda, ať vyzvedne věci z čistírny. Vánoční večírek v práci – co na sebe? Černé sametové

moc těsné. Přestat jíst TED. Ty fialové se síťovanými punčochami. Nestihnu se objednat na depilaci voskem, místo toho si nohy oholit. Objednat se na protistresovou masáž. Nejdřív ale do kadeřnictví – odrůstající kořínky (začínám vypadat jako George Michael ve svém starším období). Cvičení na zpevnění pánevního dna! Nechat si předeepsat antikoncepci!!! Ozdobit dort (Královská poleva? – ověřit v kuchařce). Koupit brusinky. Minipárečky na oslavu. Znamky na vánoční přání – obyčejnou poštou 40x. Dárek pro Emilyinu učitelku? A naprosto nutně do odjezdu na Vánoce k Richardovým rodičům odvyknout Bena od dudlíku. Zavolat KwikToy, nemožnou zásilkovou dárkovou službu. Výtěry, objednat se na vyšetření! Víno, gin. Italské Vin Santo. Zavolat mámě. Kam jsem založila recept na husu od Simona Hopkinsona, jak se má dosušit fénem? Jakou vánoční nádivku? Křečka?

2

Práce

06:37 „Jééžíííškúúú, pááánaáááčkúúú, já tě budu kóóólééébaáátííí, Jéééžíííškúúú, pááánaáááčkúúú, já tě budu kolíbat!“ Emily se mě snaží vzbudit – hladí mě, lomcuje se mnou, a když to nefunguje, spustí vánoční koledy. Stojí na mé straně postele a vyptává se, kde má svůj dárek. „Jejich lásku si koupit nemůžeš,“ tvrdí moje tchyně, která do toho očividně nikdy nevložíla dost peněz.

Jednou jsem se opravdu pokusila přijet domů ze služební cesty s prázdnýma rukama, ale cestou z letiště jsem ztratila nervy, nechala taxík zastavit v Hounslow a vrazila do proslulého obchodního domu s hračkami, kde jsem k únavě z časového posunu připojila ještě migrénu z vlezlé hudby a křiklavých barev. Emilyina celosvětová sbírka barbín je nyní tak neuvěřitelně kýčovitá, že zůstává jen otázkou času, kdy se z ní stane exponát v muzeu kuriozit. Flamenco Barbie, AC Milán Barbie (fotbalový dres, miniaturní kopačky), Thajská Barbie – pružná malá lasička, která se dokáže zaklonit tak daleko, že si může cucat prsty u nohou – jo, a taky ta, které Richard přezdívá Barbie Adolf – děsivá nordická blondýna s bezvýraznými modrými očima v rajtkách a vysokých černých botách.

„Mami,“ prohlásí Emily, zatímco hodnotí poslední přírůstek očima znalce, „tahle vlíí Barbie by mohla zamávat kouzelnou hůlkou a zařídít, aby se Ježíšek nezlobil.“

„Emily, v příběhu o Ježíškovi žádná Barbie není.“

Vrhne po mně pohled v nejlepší styl Hillary Clintonové, naznačující *tohleměbolívické* z vás a plný povznesené přezíravosti. „Ne *tenhle* Ježíšek, mami,“ povzdechne si. „Nějaký jiný.“

Jak vidíte, po návratu ze služební cesty si můžete od pětiletého dítěte koupit, když už ne lásku, či dokonce odpuštění, tak alespoň jistou amnestii. Celé minuty, kdy touhu vás potrestat nakrátko potlačí nutnost rozbalit dárek a začít nadšeně jásat. (Každá pracující matka, která tvrdí, že svoje děti neuplácí, si může do životopisu připsat slovo lhářka.) Emily teď má nějaký dárek jako upomínku na každou matčinu nevěru – kdy jí ta nešťastnice zahýbala se svou kariérou –, přesně jako moje matka dostávala nový přívěsek na svůj náramek, kdykoli jí otec zahrnul s jinou ženou. V době, kdy mi bylo třináct a otec od nás definitivně odešel, už bylo to zlaté pouto na jejím zápěstí tak těžké, že stěží mohla zvednout ruku.

Ležím v posteli a napadá mě, že by všechno mohlo být ještě mnohem horší (můj manžel alespoň není alkoholik a sériový cizoložník), když tu do ložnice přifape Ben a já nevěřím vlastním očím.

„Proboha, Richarde, co se mu stalo s vlasy?“

Rich vykoukne nad pokrývkou, jako by si svého syna, jemuž bude v lednu rok, všiml poprvé v životě. „Jo, tohle. Paula ho vzala do kadeřnictví vedle autoservisu. Říkala, že mu vlásky lezou do očí.“

„Vypadá jako příslušník Hitlerjugend.“

„Vždyť mu to zase doroste. A Paula si říkala a já si samozřejmě taky říkal, že všechny ty roztomilé kudrlinky – no, takovéhle účesy přece kluci dneska nenosí, nemyslíš?“

„Není to *kluk*. Je to moje miminko. A já chci, aby tak vypadal. Jako miminko.“

Poslední dobou jsem postřehla, že Rich k mým záchvatům zuřivosti přistupuje pevně stanoveným způsobem. Mírně sklopí hlavu a zaujme poddajný postoj pro případ jaderného útoku, ale dnes ráno nedokáže potlačit vzurné mumlání.

„Těžko jsme mohli takhle narychlo zařídit mezinárodní konferenční hovor do kadeřnictví.“

„A to má znamenat co?“

„Jenom to, že by ses měla naučit nechat některé věci plavat, Kate.“ Jediným zkušeným pohybem popadne dítě, otře mu z maličkého nosíku obludnou nudli a zamíří dolů na snídani.

07:15 Občas musím mezi prací a domovem přeradit tak prudce, že téměř slyším, jak mi v hlavě bolestně skřípá převodovka. Vždycky chvilku trvá, než se s dětmi naladím na stejnou vlnu. Překypuju dobrými úmysly, takže se začnu chovat jako Mary Poppinsová, samé nadšení a elán, a mluvím s trochu potrhlou, zpěvavou kadencí.

„Takže, dětiíí, co byste dneska *chtěly* k snídánííí?“

Emily a Ben tuhle přechootnou cizí paní chvilku dobromyslně snášejí, ale pak to Ben už nevydrží, postaví se ve své dětské židlička a štípane mě do ruky, jako by se chtěl ujistit, že jsem to opravdu já. Když se během následující úspěchané půlhodinky opět vrátí ten protivný uzlíček nervů, který znají jako svou matku, zřetelně se jim uleví. „Dostanete kukuřičné lupínky a konec diskuse! Ne, čokoládové kuličky nemáme. Nezajímá mě, co vám dává táta.“

Richard musí odjet brzy. Má naplánovanou návštěvu v terénu u klienta v Battersea. Mohla bych předat děti Paule sama? Ano, ale pouze v případě, že budu moct odejít přesně v 7.45.

07:57 Konečně přichází a chrlí nesčetné omluvy typické pro lidi, kteří jsou v duchu přesvědčeni, že se vlastně nemají za co omlouvat. Dopravní zácpa, déšť, postavení hvězd. Víte, jak to chodí, Kate. To opravdu vím. Pomlaskávám a vzdychám v pauzách určených k vyjádření soucitu, zatímco si chuva vaří kávu a bez zájmu listuje mými novinami. Upozorňovat na skutečnost, že během šestadvaceti měsíců, co pečuje o naše děti, se jí podařilo přijít pozdě každé čtvrté ráno, by znamenalo riskovat hádku, a hádka by otráвила

vzduch, který mé děti dýchají. Takže ne, žádná hádka. Dneska ne. Mám tři minuty na to, abych stihla autobus. Autobusová zastávka je vzdálená osm minut chůze.

08:27 Přijdu pozdě do práce. Drze, urážlivě, neohroženě pozdě. Pruh vyhrazený pro autobusy je ucpaný autobusy. Zapomeň na autobus. Trhám si plíce, když ze všech sil utíkám po City Road a pak si nadběhnu přes náměstí Finsbury Square, kde se moje podpatky zarývají do trávníku, na nějž je zakázáno vstupovat, a vysloužím si povinné hlasité *Hej vy!* od staříka, který tu má za úkol křičet na každého, kdo šlape po trávě.

„Hej, slečinko! Nemůžete to obejít jako všichni ostatní?“

Je trapné, když na vás někdo huláká, ale začínám se obávat, že nějaké maličké zahanbené části mé duše se docela zamlouvá nechat se na veřejnosti oslovovat *slečinko*. V pětácti letech, když vás zemská přitažlivost a dvě malé děti táhnou dolů, musíte sbírat komplimenty, kde se dá. A navíc počítám, že jsem touhle zkratkou ušetřila dobře dvě a půl minuty.

08:47 Edwin Morgan Forster, jedna z nejstarších a nejvýznačnějších investičních firem v City, se tyčí na rohu Broadgate a St Anthony's Lane. Je to pevnost z devatenáctého století, kterou ve dvacátém století vpředu doplnili proskleným výčnělkem, takže celek vypadá trochu jako obchodní dům, kterým projel zaoceánský parník a trčí mu ven příď. Když se blížím k hlavnímu vchodu, zpomalím do rychlého klusu a začnu odškrtávat položky na pomyslném kontrolním seznamu.

Boty, dvě, obě stejné? V pořádku.

Na saku žádné dětské nudle ani zvrátky? V pořádku.

Nezachytila se mi sukně do kalhotek? V pořádku.

Neleze mi nikde podprsenka? V pořádku.

Dobrá, jde se dovnitř. Rychlým krokem se řítím mramorovou vstupní halou a za chůze mávnu zaměstnanecou průkazkou na Geralda z bezpečnostní služby. Po renovaci, která proběhla před rokem a půl, se vstupní

hala společnosti, jež původně připomínala banku, podobá části zoologické zahrady navržené ruským konstruktivistou jako výběh pro tučňáky. Všechny plochy září arktickou bělobou, nepřijemně bodající do očí, až na zadní stěnu, natřenou přesně tím odstínem tyrkysové, jaký mívalo před třiceti lety luxusní dárkové mejdlíčko, které se tak zamlouvalo mé pratetě Phyllis. Návrhář tu barvu ovšem popsal jako moderní „oceánskou modř, symbolizující vizi budoucí prosperity“. Za tuhle perlu moudrosti firma, která má v popisu práce co nejlépe spravovat peníze jiných lidí, údajně vyhodila 750 000 dolarů.

Ten barák je prostě neuvěřitelný. Sedmnáct podlaží tu obsluhují pouze čtyři výtahy. Vydělte to 430 zaměstnanci, vezměte v úvahu asi tak šest neurotiků, kteří se nedokážou rozhodnout, do kterého patra potřebují jet, dva protivné mizery, kteří zásadně nikomu nepodrží dveře, a Rosu Klebbovou s rozměrným vozíkem na rozvážení svačín, a vyjde vám buď přibližně čtyřminutové čekání, nebo můžete jít po schodech. Jdu po schodech.

Zadýchaná, s brunátným obličejem, se vyškrábu do třináctého patra a vrazím přímo do Robina Cooper-Clarka, vedoucího investičního oddělení, v typickém proužkovaném obleku. Srážka oděrů je okamžitá a pronikavá. Já: Eau de Pot. On: luxusní Floris Elite s podtónem koženého čalounění a ořechové přístrojové desky.

Robin je mimořádně vysoký a má pozoruhodný talent dívat se na lidi z výšky, aniž by se na ně díval svrchu – nevyvolává ve vás pocit, že jste malí a bezvýznamní. Nepřekvapilo mě, když jsem loni z novinového nekrologu zjistila, že jeho otec byl biskup a nositel Řádu vojenského kříže. Robin má v sobě jakousi svatost a zároveň nezdolnost: Zažila jsem u EMF časy, kdy jsem si říkala, že bez jeho laskavosti a lehce posměšného respektu bych asi umřela.

„Máš úžasnou barvu, Kate, byla jsi lyžovat?“ Robinovi zacuká v koutcích úst náznakem úsměvu, ale jedno rozježené šedé obočí se povytáhne směrem k hodinám nad jednacím stolem.

Mohla bych zkusit předstírat, že jsem tady už od sedmi a jen jsem si zaskočila ven na kapučíno? Pohled na druhý konec kanceláře mi prozradí, že můj asistent Guy se už významně pošklebuje vedle chladicího přístroje na vodu. Krucinál. Guy mě musel zahlédnout přesně ve stejnou chvíli, protože přes sklopené hlavy obchodníků s telefony pod bradou, přes sekretářky, sekci evropských trhů a tým globálních akcií v jednotných purpurových tričkách s logem internetové firmy, zazní tónem „volám všechny nadřízené“ hlas mého asistenta. „Ten dokument od Bengta Bergmana jsem ti dal na stůl, Katharine,“ hlásí. „Je mi líto, že jsi měla zase potíže dostat se do práce včas.“

Povšimněte si slovíčka „zase“ – kapka jedu na hrotu dýky. Hnusák jeden. Když jsme před třemi lety poslali Guye Chasea do Evropské obchodní školy, byl to přechytralý absolvent Oxfordu, který se vyznačoval nemožným čtyřdílným oblekem a nedostatky v osobní hygieně. Zpátky se vrátil v šedočerné kreaci od Armaniho a s výrazem někoho, kdo získal magisterský titul v oboru slepé ctížádosti. Myslím, že můžu odpovědně prohlásit, že Guy je jediným mužem u Edwina Morgana Forstera, jemuž se zamlouvá skutečnost, že mám děti. Plané neštovice, letní prázdniny, vánoční besídky – to vše poskytuje Guyovi příležitost zazářit v mé nepřítomnosti. Uvědomím si, že na mě Robin Cooper-Clark hledí s očekáváním. Mysli, Kate, mysli.

Pozdní příchody vám v City můžou docela dobře projít. Hlavní je předložit to, co moje přítelkyně, právnička Debra, nazývá mužskou výmluvou. Vyšší manažery, kteří by byli upřímně zděšení historkou o miminku, které celou noc zvracelo, nebo o chůvě, která zmizela beze stopy (péče o děti, přestože ji platí oba rodiče, se kupodivu vždycky považuje výhradně za problém žen), zcela uspokojí všechno, co má něco společného se spalovacími motory. „*Auto se porouchalo/někdo se do něj vloupal.*“ „*Měli jste vidět ten/tu – doplňte obraz zkázy – na – doplňte ulici.*“ Cokoli podobného poslouží velmi dobře. Poplašná zařízení nedávno výrazně obohatila repertoár mužských výmluv, protože, ačkoli vykazují jisté ženské rysy – totální

nevypočitatelnost, pronikavý jek –, mají spojitost s mužskou výmluvou a lze je dopravit do servisu, kde se o ně postarají.

„Měl jsi vidět ten chaos na dalstonské křižovatce,“ řeknu teď Robinovi, nasadím trpitelný výraz rezignovaného obyvatele velkoměsta a máchnutím paží naznačím rozsah automobilových jatek. „Nějaký šílenec v bílé dodávce vyjel na červenou. Špatně seřízené semaforey. Neuvěřitelné. Stála jsem tam, hmmm, dobře dvacet minut.“

Přikývne. „Když má člověk zkušenosti s jízdami autem po Londýně, je skoro vděčný za ten ďábelský systém příměstské železnice.“

Na zlomek vteřiny nastane pauza. Pauza, v níž se pokusím zeptat se na zdraví Jill Cooper-Clarkové, které v létě diagnostikovali rakovinu prsu. Jenže Robin patří k těm Angličanům, kteří přicházejí na svět vybavení radarovým systémem odhalujícím a odrážejícím veškeré otázky osobní povahy ještě předtím, než jsou vysloveny. Takže právě když se z mých rtů chystá vyklouznout jméno jeho manželky, prohlásí: „Požádám Christine, aby nám zamluvila stůl na oběd, Kate. V té bývalé věznici Old Bailey, kousek od soudu, prý otevřeli v nějaké části sklepení novou restauraci. Nejspíš tam servírují lehce opečené očitě svědky. Mohlo by to být zajímavé, nemyslíš?“

„Ano, jen jsem se chtěla zeptat...“

„Výborně. Promluvíme si později.“

Cestou ke svému stolu jsem se zase dala dohromady. Jde o tohle: Miluju svou práci. Možná to tak vždycky nevypadá, ale je to pravda. Miluju ty návaly adrenalinu, když akcie, na které jsem vsadila, prokážou svou cenu. Těší mě být jednou z hrstky žen, které na letišti čekají v salonku pro byznysmeny, a když se vrátím, ráda si s přáteli vyměňuju hororové historky ze služebních cest. Miluju hotely s pokojovou službou, která se zhmotňuje tiše a rychle jako džin z lahve, a široké, čistě povlečené postele, v nichž se mi nabízí spánek, po němž neustále tolik toužím. (Když jsem byla mladší, chtěla jsem chodit do postele s jinými lidmi, teď mám dvě děti a mou nejhlubší

touhou je jít do postele sama a nejlépe na dvanáct hodin v kuse.) Nejvíc ze všeho miluju práci samotnou: cvakání nervových spojů vyvolané vědomím, že jsem v ní dobrá, že to mám pod kontrolou – navzdory tomu, že zbytek mého života se utápí v takovém chaosu. Strašně se mi líbí, že čísla dělají přesně to, co si přeju, a nikdy se neptají proč.

09:03 Zapnu počítač a čekám, až programy naskočí. Sít je dneska ráno tak pomalá, že by bylo rychlejší odletět do Hongkongu a vyzvednout si ten zatracený index Hang Seng osobně. Vytukám své heslo – Ben Pampers – a zamířím rovnou na finanční internetový server Bloomberg, abych se podívala, co trhy prováděly přes noc. Nikkei je stabilní, brazilský Bovespa předvádí svou obvyklou šílenou sambu, zatímco Dow Jones vypadá jako výtisk kardiogramu pacienta z intenzivní péče, který má v chorobopise napsáno „neresuscitovat“. Teda, tam venku je zima, a nejen kvůli mlze, která se ovíjí kolem kancelářských budov za mým oknem.

Potom si ověřím, zda nedošlo k nějakému dramatickému pohybu v devizových kurzech, a otevřu si TOP, kde se objevují nejdůležitější novinky z obchodního světa. Hlavní zpráva dne se týká Gayle Fenderové, burzovní makléřky, nebo spíše exmakléřky. Žaluje svou firmu, Lawrence Herberta, za diskriminaci na základě pohlaví, protože její kolegové dostávali daleko větší bonusy, i když měli horší výsledky než ona. Článek nese titulek „Ledová panna ochladla k mužům“. Pokud jde o média, ženy pracující v City jsou buď klony Alžběty I., nebo striptérky ve výslužbě. Tohle prastaré, velmi přehledné dělení na světici a děvku se ve *Wall Street Journal* vyskytuje s železnou pravidelností.

Osobně se mi vždycky zamlouvala role Ledové panny – nedá se na to někde koupit kostým? Lemovaný bílou kožešinou, krápníkové podpatky a sekáček na led v barvě. Příběh Gayle Fenderové každopádně skončí stejně, jako tyhle historie vždycky končívají: poznámkou Bez komentáře, až bude se sklopenýma očima vycházet postranním východem ze soudní síně. Londýnská City dusí veškerý odpor v zárodku: známe způsoby, jak lidi přimět

k mlčení. Obvykle postačí, když jim zacpete ústa spoustou padesátilibrovek.

Klepnu na e-mail. V přijaté poště mám od doby, co jsem byla v kanceláři naposledy, devětačtyřicet nových zpráv. Rychle je projedu a nejdřív vytřídím odpad.

První číslo nového investičního bulletinu zdarma? Vyhodit.

Zveme vás na konferenci o globalizaci, která se koná na březích Ženevského jezera a občerstvení delegátů zajišťuje světově proslulý šéfkuchař Jean-Louis... Vyhodit.

Oddělení lidských zdrojů se zajímá, zda bych nechtěla účinkovat v novém firemním propagačním videu. Pouze pokud mi poskytnou soukromou šatnu a k posteli přivážou Johna Cusacka.

Podepíšu přání mnoha úspěchů v dalším životě pro nějakého nešťastníka z administrativy, který dostal výpověď? (Sice prohlašují, že Jeff Brooks odchází z vlastní vůle, ale nucené výpovědi budou brzy následovat.) Ano.

Nejnovější zpráva v přijaté poště je od Celie Harmsworthové, vedoucí oddělení lidských zdrojů. Sděluje mi, že můj přímý nadřízený Rod Task se musel omluvit z úvodní přednášky pro nové stážisty v EMF, která se má konat dnes o polední pauze. Nemohla bych ho laskavě zastoupit? „Velmi rádi bychom tě uvítali ve 13.00 v zasedací místnosti ve třináctém poschodí!“

Ne, ne, ne. Do pátku musím napsat devět zpráv o výkonu fondů. A navíc musím dnes odpoledne ve 14.30 zhlédnout velmi důležité vánoční představení.

Jakmile vyřídím pracovní zprávy a oběžníky, můžu se vrhnout na opravdové e-maily: vzkazy od přátel, vtipy a historky, které kolují po světě jako bonboniéry. Jestli skutečně platí to, co se říká, totiž že patřím ke generaci umírající hladem po čase, pak e-maily jsou naše tajné příděly jídla, naše sladkosti pro útěchu. Těžko by se vysvětlovalo, jakou sílu čerpám od svých pravidelných dopisovatelů. Je tu Debra, moje nejlepší přítelkyně z vysoké, nyní matka dvou dětí a právnička u firmy Addison Pope, která se nachází přímo proti Anglické bance, asi deset minut chůze od Edwina Morgana

Forstera. Ne že bych tam někdy stihla zaskočit, abych ji navštívila. Stejně dobře by mohla pracovat na Neptunu. A pak je tu Candy. Kolegyně z firmy, také správkyně portfolií, zázračný internetový talent a hrdá rodačka z Rockaway v New Jersey, Candace Marlene Strattonová. Moje sestra ve zbrani a žena, která neustále udržuje krok s nejnovějším vývojem v celosvětovém návrhářství podprsenek a spodního prádla. Mou oblíbenou literární postavou je Rosalinda ze Shakespearovy hry *Jak se vám líbí*; Candyinou oblíbenou literární postavou je ten chlápek z Elmora Leonarda, který nosí tričko s nápisem: „Patrně jste si mě spletli s někým, komu to není putna.“

Candy má stůl nedaleko, vedle jednoho z pilířů, necelých pět metrů ode mě, a přesto spolu během průměrného dne nahlas prohodíme sotva pár slov. Na monitoru si však vyměňujeme názory stejně často a rychle jako staromódní sousedky z domků na předměstí.

Odesílatel: Candy Strattonová, EMF

Komu: Kate Reddyová, EMF

Kačko,

Otázka: Proč váží vdané ženy víc než svobodné?

Odpověď: Svobodná žena přijde domů, podívá se, co je v ledničce, a vydá se do postele. Vdaná žena přijde domů, podívá se, co je v posteli, a vydá se k ledničce. Jaxevede? Já: cystitida. Moc seksu

Odesílatel: Debra Richardsonová, Addison Pope

Komu: Kate Reddyová, EMF

Čao,

jak bylo ve Švédsku & NY? Chudáčku. Felix spadl ze stolu a zlomil si na čtyřikrát ruku (ani jsem nevěděla, že je tam tolik míst, co se dají zlomit). Děs. Šest hodin na pohotovosti. Náš slavný zdravotní systém. Ruby včera oznámila, že má ráda chůvu, tatínka, králíčka,

bratříčka, všechny teletubbies a maminku – v tomhle pořadí.
Je hezké vědět, že to všechno stojí za tu námahu, co myslíš?

V pátek OBĚD. Neříkej mi, že to musíš zrušit.

Deb xxxx

Odesílatel: Kate Reddyová

Komu: Candy Strattonová

Pár dalších poklidných dnů. Stockholm, New York, Hackney.
Do rána jsem padělala vánoční bochánky na Emilyinu besídku – ani se neptej. Kromě toho Polpotka pořídila Benovi hnusný nacistický sestřih a já se neodvážila nic namítat, protože jsem byla pryč, a když jsi pryč, vzdáváš se veškerých práv na mateřskou autoritu. Navíc musím připomenout Rodovi „Bachaři“ Taskovi, že dneska potřebuju odejít dřív kvůli té besídce.

Nějaké návrhy, jak to mám provést bez použití slov

a) dítě nebo

b) odejít dřív?

Ahoj Kačka xxxx

PS: Co je seks? Je mi to vzdáleně povědomé.

Odesílatel: Candy Strattonová

Komu: Kate Reddyová

Káčo, vykašli se na bohyni domácího krbu, podívej se ostatním maminám přímo do očí a řekni: Jsem zaměstnaná a jsem na to hrdá, jinak se doženeš do hrobu.

Řekni rodovi taskovi, že máš vražednou menstruaci. Australáky ženské problémy vždycky vyděsí daleko víc než Anglány.

Dovi xxxxxxx

Mrknu přes místnost a zjistím, že Candy si právě přihrábá z plechovky – když si mě všimne, zvedne ji do vzduchu v povzbudivém přípitku. Až done dávna se její příjem potravy omezoval na dvě K – kolu a koks –, což jí vy neslo dokonale štíhlou postavu s výraznými ňadry: ta jí na oplátku zajistila spoustu milenců, ale žádnou lásku. Candy se k manželství nikdy ani nepřiblížila a občas jí závidím, že může provádět naprosto fantastické věci, například zaskočit po práci na skleničku, jít se o víkend vyčurat bez doprovodu zvědavého pětiletého stvoření nebo přijít do práce s kruhy pod očima, protože byla celou noc vzhůru kvůli sexu, nikoli přijít do práce s kruhy pod očima, protože byla celou noc vzhůru kvůli vřískajícímu následku sexu. Candy se před pár lety zasnoubila s jedním konzultantem od Andersena. Naneštěstí měla tolik práce s přípravou prezentace pro jeden německý penzijní fond, že nepřišla bez omluvy na rande třikrát za sebou. V tom třetím případě na ni Bill čekal v jedné restauraci ve Smithfieldu a dal se do řeči se zdravotní sestrou z nemocnice sv. Bartoloměje, která seděla u vedlejšího stolu. V srpnu se vzali.

Candy ovšem prohlašuje, že si nebude lámat hlavu se svou plodností, dokud biologické hodiny nezačnou prodávat u Cartiera.

Odesílatel: Kate Reddyová, EMF

Komu: Debra Richardsonová, Addison Pope

Milá Dé

dneska jsem přišla tak pozdě, že teď nestíhám nic moc psát, oběd rozhodně neruším.

Proč je pravdivá ženská výmluva vždycky míň přijatelná než falešná mužská výmluva?

Zmatená Ká

Odesílatel: Debra Richardsonová

Komu: Kate Reddyová

Protože nechtějí, aby se jim připomínalo, že máš taky nějaký život, hlupáčku.

Tak v pátek

Dé xx

Rozhodla jsem se, že ohledně té věci s dřívějším odchodem z práce kvůli Emilyině vánoční besídce nepůjdu za Rodem Taskem osobně. Lepší bude nonšalantně to připojit jako PS k nějakému pracovnímu e-mailu. Ať to vypadá jako oznámení faktu, ne prosba o laskavost. Právě jsem dostala odpověď.

Odesílatel: Rod Task

Komu: Kate Reddyová

Ježiši, Katie, zdá se mi, jako by to bylo včera, když jsi vystupovala ve vánočním představení ty. Jasně, vezmi si tolik volna, kolik potřebuješ, ale v 17.30 bychom si měli promluvit. A potřeboval bych, abys ještě jednou zaletěla do Stockholmu ukonejšit Svena. Hodí se ti pátek, krásko?

Čauky, Rod

Ne, pátek se mi vůbec nehodí. Nemůžu uvěřit, že mě chce ještě před Vánoci poslat na další služební cestu. Což znamená, že zmeškám firemní večírek, musím zase zrušit oběd s Debrou a přijdu o veškerý čas na nákupy dárků, s kterým jsem počítala.

Naše kanceláře jsou navrženy jako otevřený prostor, ale vedoucí marketingu má k dispozici jednu ze dvou místností se stěnami; ta druhá patří Robinu Cooper-Clarkovi. Když si to k Rodovi napochoduju, abych se ohradila, kancelář je prázdná, ale přesto se tam chvíli zdržím, abych se pokochala vyhlídkou z velkého okna, které se táhne od podlahy ke stropu. Přímo pod oknem se nachází kluziště Broadgate, ledový talíř sevřený mezi stavebníci věží ze skla a oceli. V tuhle hodinu je prázdný až na osamělého bruslaře,

vysokého tmavovlasého muže v zeleném tričku, který vykruhuje na ledě něco, co nejdřív považují za osmičky, ale když prudce sklouzne dolů, ukáže se, že jde o obrovský symbol dolaru. V řídnuocí mlze vypadat City tak, jak asi vypadalo za blitzkriegu, když se dým z trosek rozptýlil a pod ním se zázračně objevila neporušená kupole svatého Pavla. Když se otočíte na druhou stranu, spatříte administrativní komplex Canary Wharf s mrakodrapy, které pomrkávají jako rozverní Kyklopové.

Při odchodu z Rodovy kanceláře vrazím přímo do Celie Harmsworthové, ale obě strany vyvážnou bez zranění, neboť prostě odskočím od Celiina ohromujícího poprsí. Když Angličanky z jisté společenské vrstvy dosáhnou padesátky, už nemají ňadra, nýbrž hruď, nebo dokonce, v závislosti na rozloze pozemkového majetku a délce rodové linie, poprsí. ňadra se vyskytují ve dvojicích, ale poprsí je vždycky jednotné. Poprsí neposkytuje možnost dekoltu či sebemenšího pohybu. Tam, kde ňadra vyzývají: *Pojď si pohrát!*, poprsí, jako nárazník u terénního vozu, sděluje: *Uhni mi z cesty!* Anglická královna má poprsí a Celia Harmsworthová rovněž.

„Katharine Reddyová, věčně v poklusu,“ pokárá mě. Celia, vedoucí oddělení lidských zdrojů, je bezkonkurenčně jednou z nejméně lidských bytostí v budově; bezdětná, bezvýrazná, studená jako přechlazené bílé víno, a vládne vzácnou schopností vyvolat v člověku pocit, že je zároveň nepoužitelný a zneužívaný. Když jsem se po Emilyně narození vrátila zpátky do práce, zjistila jsem, že Chris Bunce, správce investičních fondů a v posledních dvou letech nejúspěšnější obchodník u EMF, nalil do lahvičky s odstříkaným mateřským mlékem, kterou jsem si ukládala do ledničky nedaleko výtahu, panáka vodky. Zašla jsem za Celií, abych se jí zeptala jako žena ženy, jaké kroky by mi doporučila podniknout proti debilovi, který, když jsem mu vynadala v baru U Davyho, prohlásil, že přidat alkohol do potravy určené dvanáctitýdennímu nemluvněti je „jen takovej fór“.

Pořád před sebou vidím Celiin znechucený výraz, který však rozhodně nevyjadřoval rozhořčení nad činem blbečka Bunce. „Zkus použít nějakou ženskou lest, moje milá,“ prohlásila.

Celia mi oznamuje, jak ji potěšilo, že se mohu v polední pauze ujmout stážístů. „Rod tvrdil, že tu přednášku dokážeš odříkat i ze spaní. Jen dia-
pozitivu a pár sendvičů, víš přece, jak se to dělá, Kate. A nezapomeň na
Firemní vizi, ano?“

V duchu rychle počítám. Jestliže bude seznamovací přednáška trvat
hodinu včetně občerstvení, zůstane mi třicet minut, abych sehnala taxík
a dojela přes City do Emilyiny školy na začátek vánočního představení.
Mělo by to stačit. Říkám si, že se to dá stihnout, pokud mi nebudou klást
žádné zatracené otázky.

13:01 Dobré odpoledne, dámy a pánové, jmenuji se Kate Reddyová a ráda
bych vás všechny přivítala zde ve třináctém poschodí. Třináctku někteří
lidé považují za nešťastné číslo, ale nikoli u investiční firmy Edwin Morgan
Forster, která patří mezi desítku nejlepších finančních institucí ve Spojen-
ém království, z hlediska aktiv do první padesátky celosvětově, a která
byla v posledních pěti letech pravidelně vyhlášována investičním správcem
roku. Loni se nám podařilo dosáhnout celkového příjmu přesahujícího
tři sta milionů liber, což vysvětluje, proč firma rozhodně nešetřila na těch
absolutně fantastických sendvičích s tuňákem, které máte dnes před
sebou.“

Rod mluvil pravdu. Tyhle věci bych dokázala dělat i ze spaní; vlastně
to z větší části *dělám* ze spaní, protože mě drtí únava z časového posunu,
vrchní část lebky se mi bolestivě svírá a mám pocit, jako by mi do nohou
někdo pomalu naléval ledovou vodu.

„Nepochybně jste již obeznámeni s termínem ‚správce portfolií‘. Velmi
zjednodušeně řečeno, správce portfolií je hazardní hráč ve velkém stylu.
Mým úkolem je zjistit, v jaké kondici jsou různé obchodní společnosti po
celém světě, posoudit, jak si jejich výrobky stojí na trhu, prověřit si zkuše-
nosti a schopnosti žokejů, pak vsadit na favorita spoustu peněz a jenom
doufat, že nezapadne na první překážce.“

V zasedačce to zašumí smíchem, přehnaně vděčným smíchem partičky lidí, kterým je něco přes dvacet a zmítají se mezi pýchou nad tím, že se jim podařilo urvat jedno z pouhých šesti míst stážisty nabízených u EMF, a hrůzou při pomyšlení, že někdo odhalí, že na tu práci vůbec nestačí.

„Pokud koně, na které jsem vsadila, opravdu padnou, musím se rozhodnout, zda je máme zastřelit rovnou, nebo se vyplatí zkoušet tu zlomenou nohu vyléčit. Mějte na paměti, dámy a pánové, že soucit sice může přijít draho, ale nemusí nutně znamenat plýtvání penězi.“

Před dvanácti lety jsem sama byla stážistka. Seděla jsem v místnosti úplně stejné jako tahle a přehazovala si nohu přes nohu a vzápětí je zase úhledně a upjatě tiskla k sobě, protože jsem se nedokázala rozhodnout, zda je horší vypadat jako vévodkyně z Kentu, nebo jako Sharon Stoneová. V tom roce jsem byla mezi stážisty jediná žena, všude kolem mě samí muži, mohutní alfa samci, kteří jako by se už narodili v proužkovaných oblecích. Ne jako já: v černém krepdešínovém kostýmu, za který jsem utratila svých posledních čtyřicet liber, jsem působila jako školní inspektorka z Wolverhamptonu.

Letošní spolek noviců je celkem typický. Čtyři kluci, dvě dívky. Muži se jako vždycky rozvalují na židlích vzadu; ženy sedí vzpřímeně v první řadě, s propiskami připravenými k zapisování poznámek, které nebudou nikdy potřebovat. Po nějaké době mezi nimi začnete rozeznávat typy. Táhle je Dave, pan anarchista s ježatými kotletami a zachmuřeným pohledem Liama Gallaghery. Dneska si vzal sice oblek, ale v duchu má na sobě pořád ještě koženou bundu – na škole nejspíš patřil k nějaké skupině aktivistů. Studoval ekonomii, aby se lépe vyzbrojil pro boj za práva dělnictva, a zároveň prostřednictvím morálního vydírání nutil všechny spolubydlící z koleje kupovat nepoživatelnou rwandskou kávu.

Jak tady teď sedí, říká si, že v City bude šaškovat dva roky, maximálně pět. Získá tak slušný balík, aby mohl zahájit křížovou výpravu za lidská práva. Je mi ho skoro líto. Za sedm let, až bude bydlet v nějakém snobském modernistickém mauzoleu na Notting Hillu, platit školné dvěma dětem a živit

manželku s drahou závislostí na značkových botách, bude stejně jako my všichni podřimovat po večerech u televize před seriálem *Šest v tom*, s neotevřeným výtiskem politického týdeníku *New Statesman* na klíně.

Tři zbývající muži jsou různolící hoši s vlasy pečlivě učenými na pěšinku – chlapci z dobrých rodin, odchovaní soukromými internátními školami. Tomu, který se jmenuje Julian, poskakuje na krku Adamovo jablko tak divoce, jako by se snažil vyrobit z něj mošt.

Jako obvykle jsou přítomné ženy už nepochybně ženy, zatímco muži zatím stěží víc než kluci. Tyhle dvě stážístky se nacházejí na zcela opačných stranách spektra ženskosti – jedna z nich je těstovitá dívčina z venkova, patrně z rodiny, která patří ke staré pozemkové šlechtě. Má milou kulatou tvářičku a ve vlasech sametovou pásku, poznávací znamení své třídy. Nějaká Clarissa. Ze seznamu stručných životopisů, který mám před sebou, se dozvím, že vystudovala „základy vzdělanosti“ na univerzitě v Peterborough. Vysloveně běčkový, kancelářský materiál. Musí to být neterť někoho z vedení; s takovýmhle diplomem by vás u EMF nepustili ani do výtahu, kdybyste neměli pokrevní vztah s penězi.

Dívka vedle ní už vypadá zajímavěji. Narodila se a vyrostla na Srí Lance, ale vzdělávala se v ústavu Cheltenhamských dam a poté na prestižní Londýnské ekonomické škole. Je to jedna z těch pravnuček Impéria, které působí britštěji než Britové sami – vybraná zdvořilost, vybroušená výslovnost. Momo Gumeratneová má nádherné mandlové oči, které vyrovnaně hledí skrze brýle se želovínovými obroučkami; vyzařuje z ní kočičí klid a je tak hezká, že by správně měla chodit po City pouze v doprovodu ozbrojené ochranky.

Stážísti si mě také zkoumavě prohlížejí. Přemýšlím, co asi vidí. Tmavě blond vlasy, slušné nohy, postava ucházející aspoň natolik, aby na první pohled neprozrazovala matku. Také nepoznají, že původně pocházím z průmyslového severu (když jsem odešla studovat na jih, přízvuku jsem se pečlivě zbavila). Možná se mě dokonce i trochu bojí. Nedávno Rich poznamenal, že mu občas naháním strach.

„Nepochybně jste už všichni někdy viděli tu řádku drobného, pouhým okem téměř nečitelného písma, které se objevuje na vašich bankovních a investičních výpisech: ‚Mějte na paměti, že hodnota vašich investic může stoupat i klesat a není zaručena plná návratnost původně investované částky!‘ Ano? Tak tohle dělám já. Když se rozhodnu špatně, hodnota investic klesá, tudíž se u EMF ze všech sil snažíme zajistit, aby se to nestalo, a většinou se nám to daří. Připadá mi užitečné připomínat si, když prodávám akcie nějakých aerolinií v hodnotě tří milionů dolarů, jako jsem to udělala dnes ráno, že náš typ gamblersství je jediný na světě, který může připravit nějakou starou dámu v Dumbartonu o penzi. Ale nebojte se, Juliane, stážísti mají určený strop, pokud jde o obchody, které mohou uzavírat. Pro začátek vám dáme na hraní padesát táců, abyste získali cvik.“

Barva Juliánových tváří přejde z odstínu uzeneho pstruha do jahodové červeně a těstovitá dívka vymrští ruku: „Můžete nám povědět, proč jste dnes prodávala právě tyto akcie?“

„To je velmi dobrá otázka, Clarisso. Takže, měla jsem akcie v hodnotě čtyř milionů dolarů, jejichž cena vzrostla a stoupala i nadále, ale už jsme na nich vydělali spoustu peněz a já z odborného tisku věděla, že pro aerolinky nadcházejí špatné časy. Správce portfolií má za úkol získat peníze klientů zpátky *předtím*, než cena akcií klesne. Pořád musím brát v úvahu ty dobré věci, které se můžou stát, ale zároveň počítat se zásahem všemocného a hodně našťavaného boha, který možná číhá hned za rohem.“

Podle mých zkušeností není pro stážísty u Edwina Morgana Forstera největší zkouškou schopnost pochopit základní pravidla investování nebo si opatřit poukaz na parkovací místo před budovou. Ne, zda jste pro tu práci skutečně stvořeni, se ukáže, teprve pokud se vám podaří udržet vážnou tvář při prvním seznámení s Firemní vizí. Firemní vize EMF, zaměstnanci překřtěná na „pět pilířů moudrosti“, je snad nejhorší snůška manažerských plků, na jakou se dá na světě narazit. (Podle jaké zvrácené logiky ti nejzarytější kapitalisté z konce dvacátého století papouškují slogany původně skandované maoistickými rolníky, kteří nesměli vlastnit ani jízdní kolo?)

A tady máte našich pět pilířů:

- 1/ *Společná práce!*
- 2/ *Vzájemná otevřenost!*
- 3/ *Nejlepší výsledky!*
- 4/ *Péče o klienta!*
- 5/ *Oddanost úspěchu!*

Postřehnu, jak se Dave hrdinsky snaží potlačit úšklebek. Hodný chlapec. Mrknu na hodiny. Krucinál. Už musím jít. „Takže, jestli nikdo nemá další otázky...“

Ještě jednu krucinál. Teď zvedla ruku ta druhá dívka. U mužů se aspoň můžete spolehnout, že se nebudou na nic ptát. Dokonce i v případech, že nevědí vůbec nic jako tahle skupinka, ale především na mé pozici, kde položit otázku znamená připustit, že pořád existuje něco, čemu nerozumíte.

„Promiňte,“ začne mladá Srílančanka, jako by se omlouvala za nějaký prohrěšek, jehož se dosud nedopustila. „Vím, že EMF má... Totiž, paní Reddyová, mohla byste mi upřímně říct, jak se v této práci cítíte jako žena?“

„No, slečno...?“

„Momo Gumeratneová.“

„Tedy, Momo, v této firmě pracuje šedesát správců portfolií a pouze tři z nich jsou ženy. EMF prosazuje politiku rovných příležitostí, a dokud k nám budou přicházet stážisté jako vy, nakonec se tyto principy projeví i v praxi.“

Za druhé, doslechla jsem se, že Japonci pracují na technologii, která by umožnila pěstovat lidské plody mimo dělohu. Doufám, že v době, kdy zatoužíte po dětech, slečno Gumeratneová, to už dotáhnou do konce, protože v tom případě se zde někomu ze zaměstnanců konečně opravdu podaří zvládnout porod během přestávky na oběd. Věřte mi, kdyby k tomu došlo, všechny u Edwina Morgana Forstera by to nesmírně potěšilo.“

Domnívala jsem se, že tím veškeré další otázky utnu, ale Momo není taková myš, jak se zdálo. Její kávová pleť potemní ruměncem, když opět

zvedne ruku. A zatímco se skláním pro kabelku, abych naznačila, že přednáška je u konce, ozve se znovu.

„Promiňte, paní Reddyová, ale mohla bych se zeptat, jestli máte děti?“

Ne, nemohla. „Ano, když jsem to naposledy počítala, měla jsem doma dvě. A doporučuji vám, slečno Gumeratneová, abyste každou větu nezačínala slovem *promiňte*. Brzy zjistíte, že v této budově se vám bude hodit mnoho slov, ale *promiňte* k nim nepatří. A nyní, pokud je to všechno, se už opravdu musím jít podívat, co dělají trhy – hledat favority, přesouvat peníze! Děkuji vám za pozornost, dámy a pánové, a prosím, až mě někde v budově zahlédnete, zastavte se, abych vás mohla vyzkoušet z těch pěti pilířů moudrosti. Když budete mít opravdu štěstí, prozradím vám svůj osobní pilíř číslo šest.“

Tupě se na mě dívají.

„Pilíř číslo šest: Jestliže peníze reagují na váš dotek, pak máte jako žena v City neomezené možnosti. Peníze nepoznají, jakého jste pohlaví.“

14:17 Na stanovišti taxíků před proskleným palácem finanční společnosti Warburg každý den čeká spousta vozů. Každý den kromě dneška. Všichni taxikáři očividně vyrazili na nějakou misi, jejímž cílem je zajistit, abych přišla pozdě. Po sedmi minutách postávání na chodníku a vnitřního boje s hysterickým záchvatem se vrhnu před projíždějící taxík se zhasnutým nápisem. Řidič musí strhnout volant, aby mě nepřejel. Slíbím, že mu zaplatím dvojnásobek, pokud mě doveze k Emilyině škole bez použití brzd. Když se proplétáme úzkými ucpanými ulicemi, hází to se mnou na zadním sedadle ze strany na stranu a cítím, jak mi ta citlivá místa v žilách na krku a na zápěstí poskakují jako cvrčci.

14:49 Dřevěnou podlahu ve velké síni Emilyiny školy očividně položili výhradně za tím účelem, aby upozornili na pracující matky v botách s vysokými podpatky, které přicházejí pozdě. S hlasitým klapáním vrazím dovnitř právě ve chvíli, kdy archanděl Gabriel oznamuje tu velkou novinu Panně Marii, která vzápětí začne škubat vlnu z oslíka sedícího vedle. Marii hraje

Genevieve Lawová, dcera Alexandry Lawové, předsedkyně sdružení rodičů a supermatky – jinak řečeno, matky, která z principu zůstává s dětmi doma. Mezi supermatkami zuří před podobnými školními akcemi krutý boj o to, kdo získá pro své potomstvo hlavní role. Přece se nevzdaly místa ve správní radě nebo v produkčním týmu oblíbeného televizního seriálu jen kvůli tomu, aby malý Joshua, oblečený ve značkovém roláčku, hrál ve vánočním představení bratra hostinského.

„Ovečka pro něj byla loni *dokonalá*,“ vzdychají, „ale opravdu si myslíme, že o letošních Vánocích by už mohl zkusit i něco náročnějšího.“

Když tři králové – drobounký zrzavý chlapec postřekovaný dvěma děvčátky – přecházejí po jevišti s dary pro jezulátko, dveře na konci síně se s proradným zaskřípěním opět otevrou. Sto párů očí se upře na zadýchanou ženu s aktovkou a igelitovou taškou z Teska. Vypadá to na mámu Amy Redmanové. Zatímco se s pokornými omluvami prodírá do poslední řady, Alexandra Lawová na ni hlasitě dělá psssst. Nad instinktivním soucitem s touto spřízněnou bytostí téměř okamžitě převládne podlá radost, že díky ní už nejsem ta, která přišla úplně poslední. (Nechci, aby ostatní pracující ženy nezaslouženě trpěly. Opravdu ne. Jenom potřebuju vědět, že všechny selháváme zhruba stejně.)

Na pódiu chraplavá melodie z magnetofonů ohlašuje závěrečnou koledu. Můj andílek je třetí zleva v poslední řadě. Při této významné události má Emily stejně soustředěný výraz, stejně potmělé oči a stejně tázavě svažtělé čelo jako v okamžiku, kdy přišla na svět. Vzpomínám si, jak se po porodním sále pár minut rozhlížela, jako by chtěla říct: „Ne, nechte mě hádat, hned na to přijdu sama.“ Dnes odpoledne, mezi roztékanými kluky, z nichž jeden zjevně naléhavě potřebuje na záchod, zpívá moje holčička koledu bez jediného zaškobrtnutí a mně se hrud' sevře pýchou.

Proč nás zajímavé dětské hlásky, falešně zpívající „Narodil se Kristus Pán“, dojmají mnohem víc než celý dokonale sladěný sbor Královské koledy? Zabořím ruku do temného kouta kapsy u kabátu a vylovím kapesník.

15:41 Během slavnostního pohoštění se v okolí pohybuje hrstka otců ukrytých za videokamerami, ale celá síň se hemží matkami, které jako můry krouží kolem světýlek svého života. Na školních akcích mi ostatní ženy vždycky připadají jako opravdové matky, zatímco já sama si na tu funkci nikdy nepřipadám dost stará nebo dostatečně kvalifikovaná. Vnímám, jak moje tělo předvádí přemrštěná mateřská gesta jako obratný imitátor. Důkaz, že jsem opravdu matka, se mě však pevně drží za levou ruku a trvá na tom, abych si do vlasů posadila jeho svatozář. Z Emily vyzraňuje úleva a potěšení nad tím, že to maminka stihla: Loni jsem musela na poslední chvíli odřeknout, protože se jednání s klientem dostalo do kritické fáze a já potřebovala chytit letadlo do USA. Jako cenu útěchy jsem jí přivezla hrajeví těžítka se zasněženým panoramatem New Yorku, ale neutěšilo ji. Děti si pamatují situace, kdy jste to nezvládli, ne ty, kdy jste to zvládli.

Strašně bych potřebovala nenápadně vyklouznout a zavolat do kanceláře, ale před Alexandrou Lawovou, která sklízí nadšené ovace za Genevievinu Pannu Marii a své vlastní bavorské perníčky, není úniku. Alexandra zvedne jeden z mých vánočních bochánků a zkoumavě dlobne do hory cukru navrchu, než si celý kus pečiva nacpe do úst a se sprškou drobečků vynese rozsudek: „Šen-žachč-ní bochánky, Kate. Naložilas to ovoce do brandy, nebo do grappy?“

„Trochu od jednoho, trochu od druhého, Alex, víš přece, jak to chodí.“

Přikývne. „Napadlo mě, že bych mohla někoho požádat, aby příště upekl štólu. Nemáš nějaký dobrý recept?“

„Ne, ale znám supermarket, kde ji mají.“

„Cha-cha-cha-cha! To je dobré. Cha! Cha! Cha!“

Kromě Alexandry neznám žádnou ženu, co se dokáže smát, jako by ten smích byl napsaný. Neveselý, supící, s nahrbenými rameny. Za chvíli se mě zeptá, jestli jsem už začala pracovat na částečný úvazek.

„Tak co, už jsi začala pracovat na částečný úvazek? Ne? Pořád naplno. *Dobry bože!* Nechápu, jak to dokážeš, opravdu. Povídám, Claire, právě jsem Kate říkala, že nechápu, jak to dokáže. Ty ano?“

19:27 Namáhavá role andělka si na Emily vybrala svou daň. Je tak vyčerpaná, že jsem se odvážila zariskovat a vynechat tři stránky v její pohádce na dobrou noc v naději, že si toho nevšimne. Musím trochu pohnout s těmi nahromaděnými e-maily. Ale právě když ty strany obracím, otevře se jedno podezřívavé očko.

„Mami, ty ses spletla.“

„Vážně?“

„Vynechalas tu část, kde Prasátko skočí Klokánkovi do kapsy!“

„Opravdu, zlatíčko?“

„To nevadí, mami. Můžeme prostě začít znovu od začátku.“

20:11 Záznamník na stolku vedle televize je plný vzkazů. Přehrát vzkazy. Kdosi s příšerným venkovským přízvukem mě informuje, že KwikToy reaguje na můj telefonát ohledně nedodaných vánočních dárků. „Bohužel, vzhledem k nepředvídaně vysoké poptávce vám nemůžeme žádané zboží dodat před začátkem nového roku.“

Prokristapána! Copak těm lidem přeskočilo?

Následuje zpráva od mé matky, která zabrala většinu pásky. Máma se s novými výkřiky techniky dosud nevyrovnala, takže stále nechává na konci každé věty pauzy, aby jí dotyčný mohl odpovědět. Volá, jen aby nám řekla, že si nemáme dělat starosti, Vánoce zvládne docela dobře i bez nás. Její konejšení mě kupodivu zasáhne víc než jakákoli možná stížnost. Tohle je rychlá porážka na dvě kola, kterou matky během staletí vypilovaly k dokonalosti: Nejdřív zajistí, abyste se cítili provinile, a pak dostanete vztek, že vás donutily cítit se provinile, takže vám je vzápětí ještě hůř.

„Poslala jsem nějaké knížky pro Emily a Bena a taky pár maličkostí pro tebe a pro Richarda. Doufám, že jsem se trefila.“ I v tomhle, jako v mnoha jiných věcech, má strach, že se znelíbí.“

Po matčině mdlé vyčítavosti je docela úleva, když z přístroje promluví Jill Cooper-Clarková, která mi přeje veselé Vánoce. Omlouvá se, že letos nestihla rozeslat blahopřání, byla na tom trochu bledě – smích –, i když ten

nový specialista, k němuž chodí, vypadá jako Dirk Bogarde. Pozdravuje mě a prosí, abych jí někdy zavolala.

Nakonec uslyším hlas tak prostý jakékoli vřelosti, že ho stěží poznám: Janine, bývalá přítelkyně a kolegyně makléřka. Loni přestala pracovat, neboť akcie firmy jejího manžela náhle na burze neuvěřitelně zabodovaly a Graham získal takové jmění, za jaké si můžete koupit jachtu jménem *Tabitha*, která kdysi patřila bratranci Aristotela Onassise. Když byla Janine ještě zaměstnaná, vládlo mezi námi kamarádství unavených družek ve zbrani, které se pokoušejí vést domácnost a zároveň se pod palbou ostřelovačů probíjejí Územím mužů. Dnes Janine dochází do botanické zahrady v Chelsea na odpolední zahradnické kurzy, kde se hospodyňky učí vytvářet ve svých květináčích ty nejkrásnější sezonní kreace. Na pohovky používá zimní a letní přehozy, které stíhá vyměňovat ve správnou roční dobu, a nedávno uspořádala všechny rodinné fotografie do luxusních alb, jež nyní spočívají na konferenčním stolku v obývacím pokoji a vydávají lahodnou vůni drahé kůže a spokojenosti. Když jsem se Janine naposledy zeptala, co dělá, opáčila: „No, vždyť to znáš, jenom se tak poflakuju.“ Ne, to teda neznám. Poflakování a já? Mám dojem, že nás nikdo nepředstavil.

Janine volá, aby si ověřila, zda máme v úmyslu přijít na jejich silvestrovský večírek. Moc ji mrzí, že nás obtěžuje. Její tón však žádnou omluvu nenaznačuje. Zní podrážděně, duní spravedlivým hněvem uražené hostitelky.

Jaký silvestrovský večírek? Po několika minutách archeologického průzkumu haldy předmětů na stolku v hale – letáčky z indické restaurace, suché listí, osiřelá hnědá dětská rukavička – odhalím hromádku neotevřených vánočních blahopřání. Rychle listuji obálkami, dokud nenarazím na tu, která je ručně nadepsaná Janininým úhledným krasopisem. Uvnitř se nachází blahopřání s fotomontáží Grahama, Janine a jejich naprosto bezproblémových potomků plus pozvánka na večírek. Odpovězte laskavě do 10. prosince.

Udělám nyní to, co při takových příležitostech dělám vždycky: Hodím vinu na Richarda. (Nemusí to být nutně jeho chyba, ale na někoho to svěst

musím, jinak by už byl život opravdu nesnesitelný, ne?) Rich právě klečí v kuchyni na podlaze a vyrábí pro Bena santaclausovského soba z lepenky a čehosi, co vypadá jako ta chybějící hnědá rukavice. Upozorním ho, že už se ani nenamáháme odmítat pozvánky na akce, kterých se nemůžeme zúčastnit: Naše společenská izolace je téměř dokonalá. Najednou mě zachvátí touha být jednou z těch žen, které na pozvánky odpovídají okamžitě a odpovědi píšou na drahé, smetanově zbarvené dopisní papíry se zlatým lemováním. A plnicím perem, ne vyschlou fixou ukradenou z Emilyina penálu.

Rich pokrčí rameny. „Vykašli se na to, Kate. Takhle se zblázníš.“

Možná, ale bylo by hezké mít na vybranou.

23:57 Vana. Moje nejoblíbenější místo na zemi. Skloním se nad prázdnou vanou, abych zevnitř vytáhla všechny kačenky a jeden ztroskotaný škuner. Musím také sundat nalepovací barevná písmenka, z nichž se poté, co všechny samohlásky někdo spláchnul do záchodu, skládají kolem okraje vany hněvivé výkřiky připomínající chorvatštinu (*scrtzchk!*). Zvednu zahnědlou vlhkou žínku s obrázkem Barbie, která začíná páchnout po něčem, co mi matně připomíná pulce, a pak za jeden růžek podeberu protiskluzovou podložku, jejíž přísavky chvilku vzdorují, než konečně s popuzeným mlasknutím povolí.

Potom vyrabuju koupelnovou skříňku při pátrání po relaxačním oleji do koupele – levandule, mořská okurka, bergamot –, jenomže pořád zapomínám tyhle aromaterapeutické přípravky dokupovat, takže se musím spokojit s čímsi jedovatě zeleným a bublinkovým, co se jmenuje Vitalita. Pak si napustím vodu tak horkou, že ji stěží dokážu snést, tak horkou, že když do ní vlezu, mé tělo ji na okamžik považuje za ledově chladnou. Ponořím se jako číhající aligátor, aby mi z vody trčel jen nos. Pohlédnu na ženu v zrcadle vedle sebe, jejíž obraz rychle zahaluje sražená pára, a pomyslím si, že tohle je *její* chvíle, čas, který má jen pro sebe, když pomíneme toho přehlédnutého gumového dinosaura, který jí nečekaně vyplave mezi kolena a zašklebí se jako psychopatický zabiják.

Vana je prastará, porcelán protínají šedomodré žilky. Po renovaci kuchyně nám došly peníze, takže dům chátrá směrem vzhůru: čím výše postupujete, tím nižší standard. Kuchyň od Terence Conrana, obývací pokoj z Ikey, koupelna podle návrhu Hnusáka Plíšňáka. Ale bez kontaktních čoček a ve světle svíček mi koupelna svou vetčostí připomíná spíše nějaký starobylý římský chrám než neexistenci izolační vrstvy proti vlhku, která by přišla na pět tisíc liber.

Mezi kuličkami pěny, které mi tiše praskají na ruku, se kolem kloubů objevují šupinaté růžové ostrůvky. Už je mám i za pravým uchem. Firemní zdravotnice to prohlásila za ekzém způsobený stresem. „Nenapadá vás, jak byste se mohla zbavit některých tlaků ve svém životě, Kate?“

Tak se zamysleme: transplantace mozku, výhra v loterii, manžel přeprogramovaný tak, aby mu došlo, že věci zanechané pod schodištěm je obvykle třeba dopravit do vyšších pater.

Nevím, jak můžu takhle žít. Nevím, jak bych to mohla změnit. Nedokážu zahnat myšlenku, že jsem možná dneska byla při přednášce na tu dívku ze Srí Lanky příliš tvrdá. Jak se jmenovala? Momo? Zdála se docela milá. Chtěla, abych byla upřímná. Měla jsem být? Měla jsem jí říct, že jediný způsob, jak uspět v EMF, je chovat se jako jeden z kluků – a když se chováte jako jeden z kluků, říkají, že jste agresivní a děláte potíže, takže se začnete chovat jako žena, a pak řeknou, že jste přecitlivělá a děláte potíže. Všechno, co není jako oni, jim dělá potíže. No, však ona na to přijde sama.

Kdybych v jejím věku věděla to, co vím teď, měla bych vůbec někdy děti? Zavřu oči a pokusím se představit si svět bez Emily a Bena: jako svět bez hudby nebo světla.

Ponořím se zpátky pod hladinu a snažím se zbavit veškerých myšlenek, jenže ty se přisály k mému mozku jako klíšťata.

Nezapomeň!

Důrazně promluvit s Paulou a stanovit pevná nová pravidla ohledně účesů dětí/dochvilnosti atd. Důrazně promluvit s Rodem

Taskem a stanovit pevná nová pravidla ohledně role ve vztahu ke klientům – především NEJSEM JEJICH POHOTOVOSTNÍ GEJŠA. Zvýšení platu: opakujte po mně – nepřijmu žádnou práci navíc, pokud nedostanu peníze navíc! Nechat provést odhad ceny na nový koberec. Koupit vánoční stromek a stylové žárovničky (John Lewis, nebo Ikea?) Dárek pro Richarda (Jak se stát ideální hospodyňkou?), pro tchána s tchyní (soudek na skladování sýra nebo alpinky inzerované v barevné příloze nedělních Timesů: kam jsem ten výstřižek založila?) Drobnosti do punčochy pro FEB. Ovočné želé Strýček Alf. Bonbony proti nevolnosti v autě? Požádat Paulu, ať vyvedne věci z čistírny. Kolik by stálo najmout někoho, kdo by místo mě vybral a nakoupil vánoční dárky? Cviky na zpevnění pánevního dna!! Vyrobit polevu na vánoční dort: příliš pozdě, koupit hotovou. Známky na blahopřání: expresní pošta 30x. Odvyknout Bena od dudlíku! Nezapomenout Rúa!! Zavolat nemožnou zásilkovou službu KwikToy a vyhrožovat soudním procesem. Plínky, lahvičky, videokazetu se Šípkovou Růženkou. Gynekologické vyšetření!!! Kadeřník. Křeček?

3

Veselé Vánoce

Dokážu sebe a dvě děti umýt, obléknout a připravit k odchodu během půl hodiny, dokážu sledovat devět různých měn v pěti různých časových zónách zároveň, dokážu se tiše a efektivně přivést k orgasmu, dokážu uvařit a vestoje sníst večeři během pracovního telefonátu do zámoří, dokážu číst Benovi leporelo *Hádej, jak moc tě mám rád* a sledovat přitom burzovní zprávy na teletextu, ale jsem schopná sehnat taxík, který by mě odvezl na letiště?

V rámci probíhajícího programu snižování nákladů mi už Edwin Morgan Forster neposílá vůz, který by mě na Heathrow dopravil. Musím si odvoz zařídit sama. Včera večer jsem si u místní taxislužby objednala taxík, který se dnes ráno neobjevil. Když jsem zavolala znovu a sháněla se po něm, chlapec v taxislužbě mi sdělil, že je mu líto, ale auto ke mně mohou dostat nejdříve za půl hodiny.

„Touhle dobou toho máme hodně, víte.“

Vím, že toho mají touhle dobou hodně. Právě proto jsem si taxi objednala včera večer.

Sdělí mi, že by možná mohli někoho poslat do dvaceti minut. Rozhořčeně jeho urážlivou nabídku odmítnu a praštím s telefonem. Vzápětí toho trpce

lituju, protože všechny ostatní taxislužby buď nemají volné vůbec žádné vozy, nebo navrhuji ještě katastrofálnější čekací doby.

Začínám propadat panice, když najednou zahlédnu, že zpod rohožky vyčuhuje ušpiněná vizitka bronzové barvy. Inzerují na ní taxislužbu, o níž jsem nikdy neslyšela: „Pegasus – váš okřídlený řidič.“ Když vytočím číslo, chlápek na druhém konci mi oznámí, že už jede. Moje úleva však nemá dlouhého trvání. Bohužel bydlíme v Hackney, takže to, co se mi zjeví u dveří, je Pegasus – váš zkouřený řidič. Pegasův koráb silnic, zaparkovaný prakticky v úhlu pětáctýřiceti stupňů k chodníku, je Nissan Sunny neurčité barvy, zahalený oparem nikotinu a hašiše. Nastoupím, ale protože je technicky nemožné uvnitř dýchat, pokusím se stáhnout okénko, abych mohla vystrčit hlavu ven jako pes.

„Okno nefunguje,“ oznámí mi taxikář dobrovolně, věcně a bez omluvy.

„A bezpečnostní pás?“

„Nefunguje.“

„Víte, že je to nezákonné?“

Pegasus na mě vrhne do zpětného zrcátka soucitný pohled a doporučí mi, abych se vrátila na zem.

Kvůli taxíku jsem propadla takové nervozitě, že jsem dopustila hloupou, opravdu hloupou hádku s Richardem. Objevil šek na Paulin vánoční bonus, který jsem schovala do Emilyiny krabičky se svačinou. Prohlásil, že skutečně nemůže pochopit, proč do dárku pro chůvu investuju víc než do dárků pro celý zbytek rodiny dohromady.

Pokusila jsem se mu to vysvětlit. „Protože když nezajistím, aby byla Paula spokojená, odejde od nás.“

„A bylo by to tak zlé, Katie?“

„Upřímně řečeno, situace by byla jednodušší, kdybys odešel ty.“

„Aha. Chápu.“

Takhle jsem to říkat neměla. Zatracená únava. Vždycky vás přiměje vyslovit to, co vyslovit nechcete, i když to tak v tu chvíli opravdu cítíte. Potom Rich seděl u kuchyňského stolu, předstíral, že v časopise *Architektura*

objevil neuvěřitelně fascinující článek, a tvářil se jako Trevor Howard na konci filmu *Pouto nejsilnější* – pevná brada a lesknoucí se oči.

Ani se na mě nepodíval, když jsem se loučila. Vzápětí se na své židličce postavil Ben a začal se dožadovat, abych ho objala. Ne, je mi líto. Ne v čistém kostýmu a v tom stavu, v jakém byl. Zmazaný až za ušima od marmelády a meruňkového tvarohového krému, jako by si vyráběl vlastní soukromé svítání.

Taxi zastavuje, rozjíždí se a opět zastavuje – pomalu se kodrcáme po Euston Road. Jestli má tohle být jedna z londýnských hlavních dopravních tepen, pak město naléhavě potřebuje operaci oběhového systému. Jeho obyvatelé sedí v nekonečné koloně vozů, vřou vzteky a zadělávají si na náhlou příhodu srdeční.

Jakmile se propasírujeme přes King's Cross, začnu otvírat poštu. Je tam vánoční blahopřání od mámy, k němuž přiložila výstřižek z vánoční přílohy nějakého časopisu: „26 tipů na magické Vánoce bez stresu a zmatků!“ S rostoucím úžasem obracím stránky. Jak může něco, co má být údajně prosté stresu, zahrnovat nadívání pstruhů?

Dál se ploužíme směrem k západu, přes dálniční nadjezd a kolem dvojdomků z růžových cihel, které se táhnou na míle daleko a připomínají obnažené dásně. V dobách, kdy jsem sama bydlela v podobném domě, bývaly Vánoce celkem jednoduchá záležitost. Vystupoval v nich stromeček, krocan s bledou ježatou kůží, mandarinky v oranžové síťce, někdy i pár datlí, lepkavě se choulících v kánozích z palmového dřeva, a obrovská vánoční čokoládová kolekce, z níž celá rodina uždibovala u televize. Hlavní dárek na vás vždycky čekal v obýváku pod stromkem – domeček pro panenky, brusle nebo kolo s přídatnými kolečky či zvonkem. Kromě toho nesměla chybět naditá neforemná punčocha, kterou vaše chodidla ráno nadšeně odhalila v nohách postele. Ale Vánoce, stejně jako všechno ostatní, od té doby nabraly na obrátkách. Teď k nim patří představení *Louskáčka*, na něž si musíte zamluvit lístky už v srpnu, a Kelly Bronze. Když jsem to jméno slyšela poprvé, myslela jsem, že jde o jednu z těch prsatých opálených nahoti-

nek z *Pobřežní hlídky*, ale omyl, ukázalo se, že je to jediný druh krocana, který dnes stojí za to kupovat. A potom, co strávíte hodinu čekáním na telefonu, abyste si mohli Kelly objednat, musíte toho ptáka ještě dostat domů a nacpat do něj nádivku. Podle téhle vánoční přílohy se nádivka, jež se kdysi skládala ze zatuchlé strouhanky, nadrobno nakrájené cibule a lžice přešchlé šalvěže, vyvinula v cosi, co zahrnuje „červenou rýži s brusinkami ochucenou máslovou omáčkou s houbami a česnekem, aby si zmlsané jazýčky přišly na své“.

Myslím, že v sedmdesátých letech jsme neměli zmlsané jazýčky: měli jsme chuť na sladké a dostávali jsme pálení žáhy, kterého jsme se zbavovali cucáním zdravotních pastilek, strukturou i barvou připomínajících náhrobní kameny. Vlastně je to dobrý vtíp, když se nad tím člověk zamyslí, ne? Právě když ženy začaly po milionech opouštět roli hospodyněk, objevila se najednou potrava, jakou stojí za to vařit. Jen pomysli na všechna ta úžasná jídla, která bys mohla vyrábět, Kate, kdyby ses aspoň někdy vyskytla ve své vlastní kuchyni.

08:43 Pegasus zvolil zadní, „rychlou“ trasu na Heathrow. Takže ve chvíli, kdy do odletu zbývá přesně hodina dvaadvacet minut, trčíme mezi dlouhými budovami muslimských jatek v Southallu. Cítím, jak moje srdce v duchu túruje motor, nohou drtím neviditelný plynový pedál.

„Podívejte, vážně nemůžete jet rychleji? Já to letadlo opravdu potřebuju stihnout.“

Před námi vběhne do silnice mladík v jakémsi bílém bavlněném pyžamu, který nese přes rameno jehně o velikosti malého dítěte. Můj řidič prudce zabrzdí a zepředu lakonicky podotkne: „Když jsem se naposledy díval, paní, srážet chodce bylo pořád ještě proti předpisům.“

Zavřu oči a vši silou se pokouším uklidnit. Budu mít pocit, že mám situaci víc pod kontrolou, když ten čas nějak efektivně využiju: Zavolám z mobilu KwikToy („zábava čtyřiaadvacet hodin denně!“), abych si postěžovala na nedodání životně důležitých vánočních dárků.

„Děkujeme vám, že využíváte služeb KwikToy. Omlouváme se, ale všichni naši operátoři právě hovoří. Za okamžik se vám budeme věnovat.“ Typické.

Začnu se pracovat seznamem obchodů s domácími zvířátky v severním Londýně, který jsem vyrvala ze Zlatých stránek. Nijak mě nepřekvapí zjištění, že v celé zemi je katastrofální nedostatek křeččích mláďat, ačkoli ve Walthamstow možná ještě jedno zbylo. Mám zájem? Ano.

Když se konečně dovoluji do KwikToy, naprosto tupý operátor zpočátku odmítá uznat, že by mou objednávku kdy obdrželi. Vysvětlím mu, že patřím k významným akcionářům jeho firmy a že se právě chystáme posoudit, nakolik je tato investice výhodná.

„Dobrá,“ připustí, „měli jsme nějaké problémy s dodávkami vzhledem k nepředvídatelně vysoké poptávce.“

Upozorním ho, že ta poptávka se dá těžko označit za nepředvídatelnou.

„Narození Ježíška. Slaví se už asi dva tisíce let. Hračky a Vánoce. Vánoce a hračky. Není vám to povědomé?“

„Chtěla byste doklad o objednávce, slečno?“

„Ne, nechtěla bych doklad o objednávce. Chci, aby mi ty hračky byly doručeny *okamžitě* a moje děti měly co rozbalovat pod vánočním stromčkem.“

Nastane pauza, ozve se pípnutí a pak zdálky ozvěnou zaslechnu: „Hej, Jeffe, ňáká nafoukaná koza mi tady dělá cirkus kvůli nádobíčku pro Zlatovlásku a tomu chodícímu plyšovému psovi. Cojímámsakrařit?“

09:17 Na Heathrow dojedeme s časovým předstihem. Rozhodnu se taxikáři vynahradiť, že jsem na něj ječela, a být pro změnu milá. Zeptám se, jak se jmenuje.

„Winston,“ odpoví podezřívavě.

„Děkuji, Winstone. To byla opravdu dobrá trasa. Mimochodem, já jsem Kate. Takové slavné jméno, Winston. Jako Churchill?“

Chvilku si ten moment vychutnává, než odpoví: „Jako Silcott.“

Pravda, mezi předsedou vlády a černochem krivě obviněným z vraždy je podstatný rozdíl.

09:26 Zatímco se prodírám narvanou odletovou halou, vzpomenu si na další věc, která mi úplně vypadla z hlavy. Musím zavolat domů. Mobil nefunguje. Proč nefunguje? Zkusím telefonní budku, která spolkně tři librové mince, aniž mě spojí, a neustále opakuje: „Děkujeme vám, že jste využili služeb Britského Telecomu.“

Nakonec se dovolám z přístroje na kreditní karty vedle odbavovací pře-pážky, odkud mě sledují tři zaměstnanci v tmavomodrých uniformách.

„Richarde? Ahoj. Prosím tě, ať už budeš dělat cokoli, hlavně nezapomeň na punčochy.“

„Chceš nějaký super?“

„Cože?“

„Punčochy. Mluvíme tu o sexy prádlu, Katie? Jako podvazkové pásy, černá krajka, několik centimetrů smetanově bílého stehna, nebo se bavíme o starém nudném úložném prostoru na Santovy dárky?“

„Richarde, tys něco pil?“

„To je dobrý nápad.“ Když pokládá telefon, přísahala bych, že slyším Paulu, jak Emily nabízí Hubba Bubba.

MOJE DCERA MÁ ŽVÝKAČKY ZAKÁZANÉ.

Odesílatel: Kate Reddyová, Stockholm

Komu: Candy Strattonová

Klient vyhrožoval, že od nás odejde, protože ho znepokojuje snížená výkonnost fondů. Nakecala jsem jim, že správci portfolií u Edwina Morgana Forstera jsou trochu jako Björn Borg – vynikající hráči od základní čáry, kteří hrají na body a jejichž cílem jsou pravidelná vítězství v dlouhodobém horizontu, nikoli okázalé hvězdy, které rychle zazáří ve snaze o rychlý zisk a poté úplně shoří. Zdá se, že to spolkli. Bůhví proč.

Pořád jsem odbíhala ze zasedací síně u Bengta Bergmana na manažerské toalety, zamykala se v kabině a volala z mobilu do nejrůznějších obchodů se zvířaty ve Walthamstow. Ještě před třemi dny se v Emilyiných dopisech Santovi křeček vůbec nevyskytoval, a najednou je z něj předmět touhy číslo jedna.

Všichni švédští klienti mají jména, která připomínají mizerně rozehrané scrabble. Sven Sjostrom mi u oběda pořád kradl z talíř zavináče a tvrdil, že hluboce věří v „důvěrné sblížování v rámci Evropy“.

To je mi podobné, narazit na jediného politicky nekorektního chlapa v celé Skandinávii.

Fuj, Káča xxxxx

Odesílatel: Candy Strattonová

Komu: Kate Reddyová

Svene, uvidíme se ještě?

Svene, budeme sdílet nádherné okamžiky?

Jen do toho, kočko, potřebuješ se trochu uvolnit!

Čau Cystitidová Candy xxx

Odesílatel: Kate Reddyová

Komu: Candy Strattonová

To není VTIPNÝ. Nezapomínej, že jsem šťastně vdaná žena.

No, každopádně vdaná.

Odesílatel: Debra Richardsonová

Komu: Kate Reddyová

Právě jsem utrpěla nevýslovné ponížení z rukou – nebo spíš z úst – nenávislné školní sekretářky Piperova institutu (já vím, já vím, měla bych přestat tak šílet kvůli „správným“ školám). Ano, mohou Ruby pozvat k pohovoru pro případné přijetí v roce 2002, „ale

musím vás varovat, paní Richardsonová, že na seznamu žadatelů máme přes sto děvčátek a výrazně dáváme přednost sourozencům.“

Nemáš po ruce nějaký semtex? Tyhle namyšlené mrchy musí někdo zastavit.

Cojenového??

Odesílatel: Kate Reddyová

Komu: Debra Richardsonová

Já ještě Em do školy nezapsala. V době, kdy se k tomu konečně dostanu, budu muset řediteli nejspíš nabídnout vlastní tělo, aby se pro ni někde našlo místočko...

Naléhavější problém: mám dva dny na to, abych odvykla Bena od dudlíku, páč tchyně považuje dudlík za ďáblův nástroj používaný pouze cikány nebo odpornými stvůrami, které si zapalují jednu od druhé a „odkládají děti k televizi“. Proboha, co jiného se dá s dětmi v Yorkshiru dělat?

Sehnala jsem pro Emily křečka. Podle všeho jsou samice křečků velmi náladové a někdy koušou nebo požírají svá mláďata. Proč to asi dělají?

02:17 Vánoce. Letadlo domů má zpoždění. Vzácné vteřiny, které jsem si v Londýně vyhradila pro shánění dáreků na poslední chvíli, pomalu uplývají. Pokouším se objevit nějaké dárky v suvenýrech na stockholmském letišti. Co by se Richovi asi líbilo víc? Sušené sobí maso, nebo videokazeta s názvem *Sexy švédské školačky na sněhu*? Stále odmítám koupit Emily vulgární, nevkusnou panenku Baby Baby, kterou viděla v televizní reklamě. Jako kompromis zvolím místní švédskou barbinu – zdravě vyhlížející osůbka, patrně sociální demokratka, oblečená ve sportovních khaki kalhotách a vestě s kapsičkami.

ŠTĚDRÝ DEN, KANCELÁŘE EDWINA MORGANA FORSTERA

Jak dopadne moje jednání o zvýšení platu, mi mělo být jasné už ve chvíli, kdy Rod Task přistoupil zezadu k mé židli, třikrát mě poklepal na rameno, aniž se mě doopravdy dotkl, jako veterinář, který připravuje kočku na injekci, a označil mě za „velmi ceněného člena týmu“. Byla půlka odpoledne, lógr pracovního dne, a obloha nad Broadgate měla barvu čaje.

Rod vysvětloval, že letos nikdo žádný bonus nedostane: Ten bonus, s nímž jsem počítala na dokončení stavebních úprav v domě a na spoustu dalších věcí. Všichni prožíváme těžké časy, říkal, ale můžu být ráda, protože se rozhodli pověřit mě novým zajímavým úkolem, který představuje velkou výzvu.

„Myslíme, že ty jsi ten pravý člověk na osobní péči o klienty, Katie, protože si v tom vedeš zatraceně skvěle. A každopádně tu máš nejhezčí nohy.“

Rod je pomenší rozložitý Australan s hlasem, jaký jiní muži obvykle používají, pouze když chtějí upoutat pozornost barmana. Už je to tři a půl roku, co ho přepravili ze Sydney do EMF jako ředitele marketingu. Čerstvá krev. Měl posloužit jako nová náplň do vypsane propisky a trochu vzpružit ochablou pracovní morálku anglické firmy. V té době jsem si opravdu myslela, že budu muset z práce odejít. Nedokázal se mi podívat zpříma do očí – a nejen proto, že jsem o šest centimetrů vyšší než on –, komentoval části mého těla, jako bych je nabízela na dobírku, a každou schůzi končil výkřikem: „Teď běžte ven a nakopejte ty zasraný pneumatiky!“ Když ho po pár týdnech Candy sladce požádala, aby byl tak laskav a přeložil svůj oblíbený výrok do angličtiny, chvíli se tvářil zmateně a pak se vítězoslavně usmál: „Vyzdímejte z klienta, co se dá!“

Takže jsem se chystala dát výpověď. Jenže pak se Emily dostala do toho vzdorovitého období dvouletých a já si koupila knihu s názvem *Jak na batolata*. Bylo to jako zjevení. Rady, jak přistupovat k malým, vztekým, nevyzrálým lidem, kteří neuznávají žádné hranice a neustále zkoušejí matčinu

trpělivost, dokonale zabíraly na mého šéfa. Místo abych s ním jednala jako s nadřízeným, začala jsem se k němu chovat jako ke zlobivému malému klukovi. Kdykoli se chystal začít vztekat, snažila jsem se ho ze všech sil rozptýlit; když jsem chtěla, aby něco udělal, vždycky jsem zařídila, aby to vypadalo, že jde o jeho nápad.

Rod mi právě říká, že ode dneška přebírám odpovědnost za portfolio Salingerovy nadace. Ta organizace sídlí v New Yorku. Generální ředitel je jistý Jack Abelhammer. Spravujeme jejich investice v hodnotě dvou set milionů dolarů, což vyžaduje někoho mého formátu. S portfoliem se určitě stihnu seznámit během svátků, a navíc musím zatím dál pečovat o všechny své staré klienty, než Rod objeví vhodného člověka, který by jich pár převzal.

Zeptám se Roda, jaký ten Abelhammer je.

„Slušný švih.“

„Prosím?“

„Na krátkých úderech musí ještě zapracovat.“

„Aha, golf.“

„O čem sis myslela, že to mluvím, Katie, o sexu?“

Svátky mají oficiálně začít, až dneska burza ukončí obchodování, ale kancelář se už prakticky vyklidila: Neoficiálně se nacházíme v mrtvé časové zóně mezi ovíněným obědem a alkoholickou svačinou. Když se vrátím ke svému stolu, Candy sedí na topném tělese pod oknem, nohy natažené a opřené o mou židli. Má na sobě fantastickou šarlatovou halenku asymetrického střihu, kterou doplňují purpurové síťované punčochy, a ve vlasech se jí blýskají zlaté lamety.

„Nech mě hádat,“ prohlásí. „Vysral se na tebe a tys mu nabídla, že mu utřeš zadek?“

„Dovolíš?“ Popadnu ji za kotníky a odstraním její nohy ze své židle. „Vlastně to proběhlo moc dobře. Rod si myslí, že můj talent k jednání s klienty je pro firmu velkým přínosem, takže jako výraz důvěry mi dají jednu velkou nadaci, abych ji spravovala úplně sama.“

„Jasně.“ Kdykoli se Candy zasměje, zahlédnete ústa plná záviděníhodně zdravých, bělostných amerických zubů.

„Nedívej se na mě takhle.“

„Kate, výraz nejvyšší důvěry v tomhle baráku je vždycky něco, co má na konci aspoň čtyři nuly, a ty to dobře víš. Co ještě říkal?“

Nestihnu odpovědět, protože Candy si položí prst na rty – prochází kolem nás Chris Bunce, bezkonkurenčně největší místní hajzlík, který právě míří na Pány po dlouhém vydatném obědě. Bunce jede v koku a daří se mu vypadat zároveň vychrtle a odule. Od chvíle, kdy jsem mu dala najevo, celkem zdvořile, že nemám zájem o obsah jeho trenýrek, sexuální napětí mezi námi vystřídalý škádlivé šarvátky s příležitostnou salvou ostrých nábojů vypálenou pokaždé, když dostanu klienta, na kterého měl zálusk on. (Muži jako Bunce považují odmítnutí za urážku, kterou je třeba splatit i s úroky z úroků jako dluhy třetího světa.)

Candy kývne hlavou za jeho vzdalující se postavou. „Do EMF se tak či onak nanese spousta špíny. Nenabídlas jim taky náhodou, že tu budeš zadarmo uklízet?“

„Za koho mě máš? Rod říkal, že bonus nedostane nikdo.“

„A tys mu věřila?“ Candy zavře oči a s pousmáním vzdychne. „Tohle na tobě miluju, Kate. Nejchytřejší ekonomka od Maynarda Keynesa, a když tě praštěj do zubů, stejně si pořád myslíš, že ti prokázali službu.“

„Candy, Maynard Keynes byl chlap.“

Zavrtí hlavou a zlaté nitky ve vlasech zajiskří. „Nebyl. Byl to teplouš. Podle mého názoru si ženy musejí přivlastnit všechny chlapy v historii, kteří měli silnou ženskou stránku osobnosti.“

Jako každá jiná rodina mají i Shattockovi své vánoční tradice. Jednou z nich je, že já nakupuju všechny vánoční dárky pro mou stranu rodiny a všechny vánoční dárky pro naše děti a naše dva kmotřence a také dárky pro Richarda a pro Richardovy rodiče a jeho bratra Petera, Peterovu ženu Cheryl a jejich tři děti a pro Richardova strýčka Alfa, který vždycky na Štěpána přijede

z Matlocku, miluje ragby a jí jenom měkké cukroví. Pokud si Richard vzpomene, a podle toho, jak dlouho mají obchody otevřeno, koupí dárek pro mě.

„Co teda máme letos pro tátu?“ vyptává se Richard při jízdě do Yorkshiru. Typické manželské „my“, které znamená „ty“, které znamená „já“.

Kupuju balicí papír a izolepu a balím všechny dárky. Kupuju blahopřání a velký arch obyčejných známek. V době, kdy pozdravy konečně napíšu, padělám Richův podpis a připojím něco srdečného a veselého o tom, jak čas letí a že se po Novém roce určitě někdy zase sejdeme (lež), je na obyčejnou poštu moc pozdě, takže vystojím na poště frontu, abych to poslala expres. Pak se probojuju oddělením potravin v obchodním domě Selfridges, abych pořídila chutné exotické sýry a ty malé luxusní oříškové sušenky, které Barbaře tolik chutnají.

A jakmile po tom všem konečně dorazíme k Barbaře a Donaldovi, vybalíme všechny krámy z auta a uložíme dárky pod stromeček a jídlo a pití do kuchyně, ti dva sborem zapějí: „Ale Richarde, moc děkujeme, že jsi nakoupil víno. Vážně sis neměl dávat takovou práci.“

Je možné, aby člověk umřel na nevděk?

PŮLNOČNÍ MŠE, KOSTEL PANNY MARIE, WROTHLY

Tráva na obecním pozemku je tak ztuhlá jinovatkou, že připomíná hudební nástroj: zvoní a praská, když pochodujeme ze starého mlýna, kde Shattcockovi bydlí, k malému normanskému kostelíku. V lavicích se tísní spousta lidí, vzduch je těžký a vlhký a páchne ovíněným dechem. Víím, že člověk by se měl pohoršovat nad opilci, kteří se do kostela dostaví jen jednou za rok, při této příležitosti, ale když nyní stojím vedle Riche, napadá mě, jak moc je mám ráda, jak jim dokonce závidím. Jejich hlučné pokusy se ztišit, ten pocit, že sem přišli za teplem, světlem a trochou lidské sounáležitosti.

Docela se držím, opravdu, dokud se nedostaneme k písni „Ó malé město Betlém,“ kdy si musím přitisknout na oči obě rukavice:

„Nad tvým spánkem hlubokým a bezesným tiché hvězdy bdí.“

4

Boží hod vánoční

05:37, Wrothly, Yorkshire Venku pořád vládne tma. Všichni čtyři se povolujeme v posteli v jakémsi chobotnicovitém objetí. Emily, pološílená vánoční chamtivostí, rve z dárků balicí papír. Ben si v těch troskách hraje na schovávanou. Dala jsem Richardovi balíček sušeného sobího masa, dva páry švédských ponožek (s norským vzorem), poukázku na pětidenní ochutnávku vín v Burgundsku a knihu *Jak se stát dokonalou hospodyňkou* (vtíp). Později mi Barbara a Donald věnují omyvatelnou květovanou zástěru a knihu *Jak se stát dokonalou hospodyňkou* (žádný vtíp).

Richard mi daroval:

1. Spodní prádlo z butiku Agent Provocateur – červená podprsenka s vystouplými černými saténovými nášivkami a polovičními košíčky, nad nimiž bradavky vykukují jako středověcí ozbrojenci v helmách nad hradbami. Plus jakási kombinace kalhotek a podvazkového pásu, očividně lemovaná rybářskou sítí.

2. Členství ve spolku pro kulturní a památkovou péči.

Obojí patří do kategorie, kterou soukromě označuji jako PZ dárky – *Pro-sím, změň se*. Emily mi věnovala fantastický cestovní budík. Místo zvonění je v něm nahraný vzkaz, který namluvila sama, takže se z něj zpěvavě line: „Probud se, mami, vstávej, ospalče!“

My jsme dali Emily křečka (je to samička, ale bude se jmenovat Ježíšek), jízdní kolo pro Barbie, rustikální domeček pro panenky, psa na dálkové ovládání a spoustu dalších umělohmotných předmětů, které nepotřebuje. Je nadšená tou severskou barbínou, kterou jsem narychlo koupila na stockholmském letišti, dokud neotevře dárek od Pauly: panenka Baby Baby, kterou jsem výslovně zakázala.

Ačkoli tím riskujeme hysterický záchvat, snažíme se, aby děti většinu dárků rozbalily nahoře v ložnici. Jinak by prarodiče mohla pohoršit naše přemrštěná velkoměstská rozhazovačnost („Vyhazujete peníze oknem.“) a příšerné rozmazlování mladší generace („Za mých časů jsme byli rádi, když jsme k Vánocům dostali panenku s porcelánovou hlavičkou a pomeranč.“).

Jiné věci se ovšem utajují hůř. Těžko například můžete před prarodiči předstírat, že se vaše dítě na video dívá jen občas, když při snídani slovo od slova přezpívá všechny písničky z *Malé mořské víly* a vesele dodá, že v té verzi na DVD je jedna písnička navíc. U stolu zvětřím další možný zdroj konfliktu, když Emily připomenu, aby si přestala hrát se slánkou.

„Emily, dědeček tě požádal, abys to položila.“

„Ne, nepožádal,“ namítne Donald mírně. „Řekl jsem jí, aby to položila. To je rozdíl mezi mou generací a tou vaší, Kate: My jsme oznamovali, vy žádáte.“

Když o pár minut později stojím u sporáku a míchám vajíčka, náhle vy-cítím, jak se vedle mě vynořila Barbara. Jen stěží maskuje své zděšení nad obsahem pánvičky: „Proboha, dětem chutnají vajíčka úplně vysušená?“

„Ano, takhle je dělám vždycky.“

„Aha.“

Barbara je přímo posedlá tím, jak moje rodina přijímá potravu, ať už jde o nedostatek zeleniny v dětské stravě, nebo o mou nepochopitelnou neochotu vyrábět denně tři teplá jídla o třech chodech. „Měla bys trochu přibrat, Katharine.“ A žádná rodinná sešlost u Shattockových by nebyla úplná, kdyby mě moje tchyně nezatlačila do toho malého výklenku u spížírný

a nezasyčela mi do ucha: „Richard je nějaký hubený, Katharine. Nezdá se ti, že je strašně hubený?“

Když Barbara říká „hubený“, okamžitě se z toho stane hnusné slovo: závažné, bezdeché, obviňující. Zavřu oči a snažím se zmobilizovat veškeré zásoby trpělivosti a pochopení, které nemám. Žena stojící naproti mně vybavila mého manžela DNA, jež mu zajistila, že bude mít celý život postavu připomínající náhradní náplň do propisky, a o šestatřicet let později to dává za vinu *mně*. Je tohle fér? Musím se povznést nad takové urážky mých schopností jako manželky, ať už jsou jakékoli.

„Ale Richard přece *je* hubený,“ namítnu. „Rich byl vychrtlý, už když jsme se seznámili. To je jedna z věcí, které se mi na něm líbily.“

„Vždycky byl štíhlý,“ připustí Barbara, „ale teď se vysloveně ztrácí před očima. Cheryl mi řekla, už když ho uviděla vystupovat z auta: ‚Nepřipadá ti Richard nějaký vyzáblý, Barbaro?‘“

Cheryl je moje švagrová. Než se provdala za Richardova bratra Petera, který pracuje jako účetní, měla slušnou pozici v halifaxské stavební spořitelně. Po narození jejich prvního dítěte v roce 1989 se Cheryl stala členkou toho, čemu moje přítelkyně Debra přezdívá Mamfie – mocného tajného spolku organizovaných matek z povolání. Cheryl i Barbara přistupují k mužům, jako by šlo o nějaká chovná domácí zvířata, která vyžadují svědomitou péči. Vánoce u Shattockových by ztratily své kouzlo, kdyby se mě Cheryl aspoň jednou nezeptala, jestli jsem svůj značkový kašmírový rolák koupila ve výprodeji nebo jestli by měl Richard opravdu koupit děti *úplně sám*.

Peter v domácnosti pomáhá mnohem méně než Richard, ale během let jsem pochopila, že Cheryl se z manželovy neužitečnosti těší, a dokonce ji podporuje. Peter hraje v jejím životě neocenitelnou roli „kříže, který musím nést“. Každá mučednice potřebuje svého Petera, jenž se dá v průběhu let cvičit tak dokonale, aby nedokázal poznat vlastní slipy.

Věci, které doma v Londýně beru jako samozřejmost, se tady považují za šílené výstřelky feminismu. „Bitva na Sommě,“ oznámí Richard s vítězným